

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinóbazár  
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással,  
díjzabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

## KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:  
Bezerédj István-utca 5 szám.  
Ide küldendők a lapot érdeklő  
összes közlemények.ELŐFIZETÉS:  
egész évre 10 kor., félévre 5 k.  
negyedévre 2 kor. 50 fill.  
NEPTANÍTÓKNAK,  
ha az előfizetést egész évre  
előre beküldik: 5 kor.TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.  
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:

BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

## Harcz a polgármesteri állásért.

Dr. Hirling Adám korán bekövetkezett halálával nagy gondot hagyott örökül Szekszárd városának.

Kevés emberünk van olyan, akit teljes megnyugvással ültethetnénk a polgármesterség szép, de felelősségteljes állásába.

A jövedelmesebb ügyvédi klienturával s jól dotált állásokkal bíró rátermett férfiak természetesen nem hajlandók nyugalmukat, függetlenségüket a polgármesteri tetszetős titulusért, de sovány — vitulusért odahagyni és feláldozni. A tehetséges fiatalok is inkább kapaszkodnak a jövő szebb, kecsegtetőbb ígéretei után, így bár értelmiségünk sokkal nagyobb, vagy legalább is vetekszik más városok értelmiségével — voltaképpen az egész városban csak két férfi akad, akik e fontos állás betöltésénél ez idő szerint mint komoly jelöltek számba jöhetnek.

Az egyik Boda Vilmos, volt országgyűlési képviselő, a másik dr. Szentkirályi Mihály, vármegyei aljegyző.

A mi Boda Vilmos egyéniségét, közéleti szereplését illeti, e tekintetben majdnem egyhangú a vélemény. A város felvirágoztatása körül szerzett érdemeit nincs, aki ne is-

merné. Közel 50 éves köztevékenység áll a háta mögött.

Mint pelyhes állu fiatalember, körülbelül 1858—59-ben került Szekszárdra, egyik vezetője lett az akkori fiataloknak. Férfikora delén volt törvényszéki bíró, lapszerkesztő, oly időben inditva meg ma is fennálló lapját, amikor arra a vidék társadalmi életének fellendítése, élénkítése és irányítása czéljából igazán nagy szükség volt. Később mindinkább növekedő népszerűsége megtermette számára az elismerés legszebb babérágát, polgártársai bizalmából 23 teljes éven át képviselte a szekszárdi választókerületet s dícséretül legyen mondva, az országos nagypolitika sem tudta elfojtani benne a társadalmi embert. Sok üdvös eszméje volt; nem egy hasznos intézménynek kezdeményezője ő s általában elmondhatjuk, hogy a mi kis haladás van Szekszárdon, annak létrehozásában mindenkör kivette részét, sőt a fáradozásból övé az oroszlanrészt.

Ily bokros érdemek mellett tehát nemcsak a polgári, iparososztály tiszteletét és szeretetét vivta ki, de édesmindnyájunkét.

Ha tehát csak arról *lehelne* szó, hogy az érdemet meg kell jutalmaznunk, azt hisszük, Boda Vilmos ma egyhangú választással juthatna a pol-

gármesteri székba. Fájdalom azonban, városunk nincsen abban a helyzetben, hogy jutalmat osztogathasson. Ezért az értelmi osztály tekintélyes zöme elhallgattatja baráti érzelmeit, nem gondol egyébre, minthogy e kérdést a személyi s érzelmi tekintetek mellőzésével úgy oldja meg, amint azt a város jól felfogott közérdeke megkívánja.

Igy áll tehát a dolog:

Az ugynevezett polgárság s iparos osztály zöme, sőt többsége Boda Vilmos jelöltségét támogatja. S ugy hirlük, a személyi ragaszkodáson kívül főleg azért cselekszi ezt, mert fél a haladás gyorsabb tempójától, a fiatalos tettvágytól s azt hiszi, hogy ezzel midjárt felforgatási törekvés, vagyis újabb anyagi teher jár, mintha bizony nem a képviselő testület szavazatán fordulna meg jóformán minden.

E felfogással szemben az értelmi osztály  $\frac{9}{10}$  része, a polgárság és iparos osztály egy bizonyos töredéke dr. Szentkirályi Mihály, vármegyei aljegyző mellé sorakozik. Kitérő, szorgalmas tisztviselőnek ismeri őt mindenki. Teljesen otthonos a közigazgatási törvényekben s az utóbbi időben tülön-tul megszapordott rendeletek óriási tömkelegében. S hogy jelöltsége oly egyhangú helyesléssel találkozik e részen, oka az, mert érzik az

## TÁRCZA.

## Dalaimról.

Nincs bennetek tűz, erő, szárnyalás,  
Sebzett szárnyu galamb bűg így a fán;  
Költészetem nem edes szép zene,  
Még akkord se, megütött hang talán.

Mintha szobában vak jár, botorkál  
S tapogatva cimbalom hűrhez ér . . .  
Vagy ha megcsendül távol a harang  
S néha egy hangot feléd hajt a szél . . .

BODNÁR ISTVÁN.

## Az ellenség.

Szívesen elbeszélgetek az én kedves urambátyámmal csöndes nyári délutánokon a nagy diófa alatt. Sok érdekeset tud elmondani életének tapasztalataiból és viselt dolgaiból. A hadviselt ember történeteit különös élvezettel szoktam hallgatni.

Amint egyszer ismét ott ültünk terebélyes diófa alatt, urambátyám megtömté a szitában pompázó szűz dohányából hosszú száru pipáját, aztán folyt ajkáról a szó.

— Önkéntes káplár voltam 1878-ban. Mint annyi sok fiatal magyar legénynek, nekem is el kellett mennem a boszniai okkupációba. Elhíhetí uramöcsém, szívesen mentem.

— Meghiszem, urambátyám.

— Szekesfejérvárról Trieszten és Raguzán át mentünk Hercegovinába. Dalmáciának és Hercegovinának természetes határa ott a Trebisat folyó. A dalmáciai oldalon fekszik Vergovác és vele átellenben, a Trebisat folyótól másfél óra járásnyira Hercegovinában Ljubuski. Ez Mostartól nyugatra négy óra járásnyira van. Falu ez a Ljubuski, roppant sziklákon fekvő fellegvárval.

Mikor a Trebisaton átkeltünk, s Jovanovits megtudta, hogy amerre eredeti utunk vezet, pár ezer fölkelővel találkozunk, Ljubuski ellen indultunk.

Könnyű ezt most elmondani, de nehéz volt akkor végbevinni. Öt napi gyorsított előrenyomulás után telhetett csak kedvünk Ljubuski elfoglalásában. De milyen kemény előrenyomulás volt az! Kopár, vízhiányban szenvedő sziklák között vitt utunk. Élelmzésünk sem volt rendes. Azt még kibírtuk volna, hogy enni keveset és rosszat kapunk, hanem a szomjuság rettenetesen gyötört bennünket. Azok a kemény parasztlégények sorjában kidőltek mellőlünk. Szerencsémre volt még nálam néhány ezíttom s így óriási szomjamat sikerült néha-néha kissé csillapítani.

1878. évi augusztus 2. napján, tehát óriási hőség idején értünk Ljubuski alá. A pár száz török katona egyetlen puskalövés nélkül adta meg magát. Már a hegy alján várt a békeküldött s felajánlta szolgálatát, hogy felvezet bennünket a fellegvárba. Rá is bízuk magunkat a vezetésére. Amint azonban fölfelé kapaszkodtunk a szűk uton, egy-

szer csak eltűnt előlünk. Árulásra gondoltunk. Azért hosszú csatáláncokban vonultunk föl a meredek sziklán. Mire fölérkeztünk, annyira elfáradtunk, hogy nem törődve semmivel, ledőlünk a várfalak tövébe s jót aludtunk.

Végre felkeltünk. Mikor megkérdezték, ki mer elsőnek bemenni a várba, csaknem mindnyájan ajánlkoztunk. Nem is volt mitől félnünk, mert mikor bementünk, a törökök tisztelegve vártak már bennünket. Kiszült, hogy követjük valami rövidebb uton jött fel, de a mi csapatunk nem vette észre, merre ment. A törököket elvonultattuk, aztán mi telepedtünk meg a fellegvárban és a hegy aljában. Mert a vár kiesiny volt ahhoz, hogy egy zászlóalj befogadhasson. Csak két szakasz őrség volt fönt, a többi katonaság lent a vár alatt alatt elterülő síkon sátrak alatt táborozott.

A várban levő őrségben fölváltva vett részt két-két szakasz. A többieknek nem is volt semmi dolguk, mert a három hónap alatt, míg ott táboroztunk, csak az esetleges megtámadtatásra kellett vigyáznunk. Azért éjjel a vártól minden irányban őrszemek voltak kiállítva.

Egy csöndes és sötét szeptemberi estén én vezettem az egyik, a várból kiküldött hat tagból álló tábori előőrsöt.

Sötét volt, koromsötét.

En magam négy emberemmel visszamaradtam, míg az egyiket előre küldtem őrszemnek.

Nem tehettem mást, leheveredtem a

emberek, hogy a munkaerőben amugy is szükölködő város élére nagy, sőt óriási szellemi munkát kibíró fiatal erő kell. Mint a francia király mondta: „az állam én vagyok“, sok tekintetben a városokra is áll, hogy a polgármester a — város . . . Emberek elmúlhatnak, de a városok élete örök, annak kell lennie s ami a haladást, fejlődést létrehozhatja, az a tettvágytól duzzadó, fiatal, aczélos erő, — mely a jövőbe néz, nem pedig a természet örök rendje szerint az évekkel mégis csak lankadó, egyre fogyó energia . . .

E két felfogás mérkőzik tehát egymással a jövő hó 10-ike körül végbemenő választáson. Hogy melyik lesz a győztes, előre meg nem mondhatjuk, annyi azonban bizonyos, hogy ha a mai hangulat nem változik, egyiket szavazatkülönbség dönti el az érdekes harcztot.

Mi magunk részéről azt kívánjuk, hogy a választási küzdelem lefolyása úgy a jelöltek, mint a város érdekében higgadt, méltóságos legyen. Kicsinyes kortesfogások, egyik vagy másik jelölt durva lekicsinylése legyenek kizárva, mert itt ugyanis inkább nem személyi, de a most kimutatott — elvi harc folyik.

Aki az urna elé járul, kövesse legjobb meggyőződését. Amennyire az emberi én megengedi, legyen elfogulatlan, higgadt, bölcs, mások meggyőződését megbecsülő.

Szóval mindenki tartsa a szívének a kezét, amikor szavazni megy, de a város jól felfogott érdekeit mérlegelő eszét se feledje otthon . . .

B.

## Akik visszatértek.

Az Eldorádónak hitt, lefestett és hirdett Amerika a maga sivar, rideg mivoltában kezdi már mutatni magát. Amit idehaza régóta hirdetünk, de a mit a kivándorlási mániában szenvedők hitetlen mosolylyal fogadtak, hogy Amerika ma már nem az ígért földje, most már szomorú tények bizonyítják.

A Cunard-Line hajóstársaság egyik hajója a „Karpathia“ a közel múltban csaknem 800 testben, lélekben megtört magyar kivándorlót hozott vissza az ígért földjének hirdett Amerikából. A kivándorlókat vívő hajók, ezek az emberhussal élő szörnyetek már kezdi visszaadni áldozataiknak egy csekély töredékét.

Ez a most visszatért 800 szerencsétlen kivándorló megcsalódott lelke szomorú, de fényes bizonyítéka annak, hogy nincs már a földkerekségen Eldorádó, nincsenek már olyan városok, falvak, földek és mezők, ahol gyorsan, mesészerűen meg lehetne gazdagodni. Munka, szorgalom, kitartás és Isten áldása kell mindenhol, mindenütt. Ha ezek közül hiányzik egy is, áthajózzhatjuk a végtelen tengert ezer veszély közt, eljuthatunk az újvilágba, boldogulni nem tudunk ott se. De ha munkánkhoz, szorgalmunkhoz Isten áldása, szerencse is járul, akkor ez a mi szegény és sokaktól lekicsinyelt hazánk is el tudja tartani az ő fiát.

Elmélkedjünk a szomorú tényeken! 800, minden vagyonából kifosztott, vérmes reményekben megcsalódott ember tudott összeverődni hamarosan, hogy rongyosan, megtört, kifosztva visszatérjenek a hazai rögére. Ezek minden bizonnyal az amerikai kikötők körül lézengtek, mert Amerika belsejéből nehéz, szinte lehetetlen egy pénztelen idegennek a tengerpartig eljutni. Így elképzelhetjük, hogy Amerika belsejében, a magános farmokon, az őserdő renetegekben, hány nyomorgó honfitársunk van, aki összetett kézzel kéri az egek urát, hogy ha már el kell pusztulnia, legalább az édes haza földje porlassza csontjait. Sajnos, ezek a hő óhajok, amelyek rendszeren utolsó kívánságai a szenvedések Kálváriáját járó megtört lelkeknek, ritkán teljesülnek. Az őserdőbe került hontalan hiába vár, nincs emberi lény a közelben, aki segítené rajta. A megtagadott, de százszor megsíratott haza elérhetetlen; elpusztul, elvész

megsíratatlanul, eltemetetlenül. Nem környezeti senki halálos ágyát. Nincs, aki lefogja fénytelen szemét. A hullaszagra előjövő ragadozók aztán elvégzik a sirás munkáját.

De kerüljön a hontalan lakott területre, nyüzsgő város kellő közepébe, ott sincs, aki meghallaná panaszait, aki segítsen rajta. A létért való küzdelem ott oly nagy, oly rideg, hogy ha kell holttesteken, mint lépesőfokon haladnak felfelé vagy előre. Még az előre törő honfitárs is közönyvel nézi társa pusztulását, mert sokszor valóságos önyüllóság ott segíteni máson, rendszeren elpusztul a segítő. Mint a hajótörött kétségbeesett kiméletlenséggel taszítja le az uszó deszkára kapaszkodó társát, úgy kell sokszor ott az újvilágban megtagadni minden emberi érzést az élet harcában. No most, ha süket fülekre talál a magyar a magyarnál, milyen lelketlen nemtörődomséggel hagyják ott elpusztulni az idegen népek a mi véreinket.

„Más berekben másképp szól az ének“ — mondja a költő. Idegenben nem értenek meg minket. A végső percek haláltusája szomorú ugyan mindenhol, de ha halálos ágyunkat szerető szülő, hitves, testvér, rokon, jó barát állja körül, elviselhetőbbek a végső percek, mint messze övéinktől elmúlni önző idegenek között.

A most hazatért 800 kivándorló szomorú és igaz tanúságot tehet, hogy igazat irunk. Ne hagyjátok el magyar véreink ezt a hazát, ne menjetek messze idegenbe, nem Eldorádó, nem aranyország már az. A nyomor vár ott reátok, még örülhettek, ha fehér rabszolgái lehettek valami nagy vállalatnak, ahol barmok módjára bánnak veletek, hiába ékeskedtek magyaros becsületességgel, megbízhatósággal, szorgalommal, egy puszta szám vagytok ti ott; egy bocskoros tótnak több a becsülete, ha olcsóbban és erősebben tudja huzni a testtől igát.

Titeket pedig visszatért véreink örömmel fogad a hazai föld; ti rajtatok már nem fog a kivándorlási ügynökök csábos hitegetése, ti kiálltatok a nehéz próbát, ti már itt fogtok meghalni. Ti a hazaszeretet, az itthonmaradás szomorú, szóval apostolai lettetek. Ha ajkatok hallgat is, lerongyolódott ruhátok, mindenből kifosztott mivoltotok meg fogja győzni falutokat, hogy Amerika nem tud már munkát se adni a beözönlő emberáradatnak, nemhogy gazdaságot. A nagy gyárak, vállalatok kezdi beszűntetni, vagy

kopár sziklára. Fű csak egyes, porhanyós repedésekben nőtt itt-ott a kietlen sziklán.

Holdvilág hiányában sötétben ábrándoztam ott messze földön, háborus területen. Természetesen haza szálltak gondolataim, haza, szép Magyarországra. Annak egy szép falujába, hol kedveseim ott kellett hagynom, hogy csöndes munka helyett puskaröpögés, ágyudörög közepette szolgáljak hazámnak. Csak az tudja megérteni, mily epesztő az az érzés, mely az embert ilyen körülmények között elfogja, aki már hasonlót tapasztalt.

Mily kedves az élete az embernek, mily kedvesek hozzátartozói, szerettei. És ha már kész életétől megválni, mily borzasztó gondolat kedveseit is elhagyni és idegen földön, névtelen sirban megpihenni, míg az otthonhagyottak fájdalmas könyük között élnek, nyugtalan elhagyatottságban.

De bátorság! Hisz férfimunkát végzek, erőset, áldozathozót! Hisz fenséges tudat hazám javára így munkálkodhatni. Bátrak halála: harcmezőn esni el, villogó szuronyok és száguldó harci paripák lába alatt . . .

Nem soká folytathattam vigaszt és erőt nyújtó gondolataim szövögetését. Halk, a

sötét és nyugalmas éjszakában félelmetes hangot hallottam:

— Káplár ur!

Az előre küldött őrszem hangja volt és azt jelentette, hogy észrevett valamit.

Hirtelenül magamra rántottam puskámat és az őrszemhez siettem, hogy lássam, vajjon mit fedezett fel? Odaálltam melléje s figyelni kezdtem. Látni nem lehetett semmit, hallgatózni kellett.

És hallottam is valamit. Tisztában is voltam mindjárt a nesz okával. Halkan, a sziklán kúszó ember, vagy emberek okozta hangot vettem ki, mely mind közelebb és közelebb hallatszott. Bizonyára fel akarja használni az ellenség a sötét éjszakát erünk és helyzetünk kikémlelésére. A bosnyák paraszok persze ismerik a sziklák minden zegét-zugát s így bátran kémlhetnek ily sötét éjszakában is.

No de megállj bosnyák! Itt emberek vannak, még pedig magyar emberek! Ha nem ismered, majd megismertetem veled a magyar katona virtusát!

Tisztában voltam azonban a veszély nagyságával s ennek megfelelő komolysággal láttam teendőmhöz.

Keresztet vettem magamra. Uram Jézus, ne hagyj el!

Erős hangon kiáltottam a nesz irányába:

— Halt! Sztani!

Előírás szerint ugyanis a hivatalos mellett, a bosnyákok nyelvén is kellett a felszólítást kiáltani. A halk nesz azonban nem szűnt meg.

— Halt! Sztani! — kiáltottam másodszer is, — de mindig közelebről ütötte meg fületem a kellemetlen hang.

— Halt! Sztani! — hangzott a felszólítás harmadszor — s én szuronyal feltűzött fegyveremet vállamhoz emeltem, hogy most már a teljes közelből, ha valakit látok, löjjek.

Két-három másodpercig álltam így, tüzelésre készen, mikor teljes közelemben előttem feltűnt egy — fekete riska-tehén, mely ott legelészett a szikla ritkás fűvében.

— Képzelteti uramöcsém a vidámságot, mely között másnap elköltöttük az «ellenség» husából főzött jó magyar gulyást.

Brunner András

# Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megemléti a köhögést, váladékot, éjjeli izmokat.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche“ eredeti csomagolást.

**F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)**

# „Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tizenegyet 4.— korona

csökkenteni a munkát, még az amerikainak is nehéz ott az élet, hát egy teljesen idegennek, aki még a nyelvüket se érti. Ti szomorú hirdetői lesztetek annak az örök igazságnak, hogy nekünk itt kell élnünk és meghalnunk.

## Tintanyalók nem választatnak!

### Nem kell a magyar könyv . . .

Fücske világot kezdünk élni. Nem csak oláh, horvát igyekszik galibát csinálni s mutogatni a magyar nemzeti eszmének, de itt-ott mozognak már a mi hazafias németjeink is, vagyis jobban mondva, e szelid bárányok közé odafurakodott szocialista farkasok, akik — hogy tervük annál jobban sikerüljön — a 48-as eszmék tisztos palástját öltik magukra, az alól mutogatják ökleiket a magyar állameszmének.

Egy závodi levél fücske állapotokról rántja le a leplet. Kezdjük a megyebizottsági tagválasztáson. A mi becsületes németjeink egyszerre csak kiadták a jelszót, hogy *«tintanyalók nem választatnak»* s a Wosinszky Mór, Kurcz Vilmos, árvaszéki elnök, Magyar Miklós plébános helyét betöltötték a maguk módja szerint. Semmi közünk hozzá, hogy alkotmányos jogukat miként gyakorolták, kik voltak az *«érdemesebbek»*, akiket a három mégis csak eléggé érdemes férfiú megyebizottsági tagsági helyére megválasztottak, de egyhez igenis, van közünk. Tisztán akarunk látni. Az említett levél ugyanis másról is megemlékezik, arról nevezetesen, hogy *«a závodi tankötelesek részére érkezett magyar nyelvű tankönyveket a szülők egy része visszaadta a plébánosnak, mint iskolaszéki elnöknek, még pedig azért, hogy ők magyar könyveket nem fogadnak el, hozasson nekik németet s hogy a dolog szebb legyen, ezt a magyar nyelvvel elégedetlen, körülbelül 14 renitens alakot az iskolaszéki elnökhöz (a megbuktatott Magyar Miklós plébános urhoz) ugyanezen az a Mayer József, závodi polgár vezette, akit az utóbb lezajlott bizottsági tagválasztáson azzal tisztelt meg, hogy abban a kerületben megyebizottsági taggá választották meg.*

Ennyi a száraz tényállás, bár a levél még sok más egyebet is tartalmaz, így többek között a választásért a kerület képviselőjét, Weber János urat teszik felelőssé, mint aki a választást állítólag irányította.

Mi ennyire nem megyünk. A képviselő ur jó hazafiságát és jóhiszeműségét készségesen elismerjük, de igenis kérjük és várjuk is tőle, hogy ezt az esetet alapos tárgyilagossággal — minden párttekinetéstől elfogulatlanul — meg fogja vizsgálni s ha valóban bizonyul az, hogy a megválasztott bizottsági tag ennyire megfélekedett a magyar nemzet iránt tartozó tiszteletéről s ha igaz az, hogy az a bizottsági tag így elvakult magyarfaló célzattal igyekszik lerontani a lelkes magyar tanítósnak eredménybe csak most szökkenő önzetlen, hazafias munkáját, a mélyen tisztelt képviselő ur korbáccsal a kezében maga áll oda a törvényhatósági bizottság tanácskozási termének ajtajába s mint Krisztus Urunk a farizeusokat, segít elűzni e helyről az oda betolakodó magyarfaló alakokat, mert ha igaz az, hogy „tintanyalókra nincsen ott szükség”, de olyanokra sincsen, akik a nemzetiségi torzszalkodás üszkét kívánják e terembe becsempészni s a jó magyar kenyéren nagyra hizott gyűlölettel tiltakoznak a magyar nyelv szent joga s ezzel a magyar állameszme ellen . . .

## Jubileum.

Ez előtt tíz évvel, 1897 november hó 22-én egy fiatal, szerény megjelenésű áldozár került Szekszárdra, mint az itteni főgimnáziumhoz és polgári iskolákhoz kinevezett róm. kath. hittanár.

Az ifjú pap telve nemes becsvágygal,

erős akarattal, magasztos hivatásának tudatában valóságos apostoli lelkesedéssel fogott munkához.

Az a nemes munkásság, melyet az ifjúság vallás-erkölcsi nevelése érdekében a templomban és iskolában; az a fáradhatatlan tevékenység, melyet a katolikus öntudat felébresztése, ennek, valamint a hazafias érzésnek ébrentartása körül társadalmi téren, az egyesülés szükségessége, a felnőttek nemes szórakoztatása és szórakozva oktatása érdekében és az ezen munkássága keretétől szolgáló kör felvirágoztatása ügyében ez a nagy buzgalmu férfiú kifejtett, általános becsület és tiszteletet biztosított számára.

Ennek az általános tiszteletnek és becsülésnek és az ezekből fakadt rokonszenvenek az eredménye volt az a szépen sikerült jubileumi közvacsora, melyet a tíz év óta városunkban buzgólkodó hittanár: Szabó Géza tiszteletére rendeztek folyó hó 26-án az általa felvirágoztatott róm. kath. olvasó-körben.

A lakomán a város társadalmának minden osztálya képviselve volt s a kör szép, tágas terme alig volt képes befogadni az ünnepelt tiszteletére megjelent nagyszámu közönséget.

A vacsora felett az első felköszöntőt dr. Fent Ferenc szentszéki tanácsos, plébános mondta, lelkes beszédben méltatván a jubileumnak a kath. ifjúság vallásos szellemben való nevelése, egy a katolikus kör fejlődése és felvirágozása körül szerzett elévülhetetlen érdemeit. Szabó Géza az elért eredmény utáni érdemet áthárítja az iskolák igazgatóira és tanáraira és ezek egészségére emel poharat.

Az ünnepeltre felköszöntőt mondott még: Haugh Béla főgimnáziumi tanár, Szuliman György, Föglein Ferenc, Föglein Márton birtokosok, dr. Steiner Lajos ügyvéd, Komjáthy Sándor kir. mérnök és Rácz József rendőrkapitány. Krammer János polgári iskolai igazgató az ünnepelt édesatyját, Tékus Vilmos az ünnepelt édesanyját éltette. Nyitrai Lajos polgári iskolai rajztanár, Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató, majd dr. Steiner Lajos és Steiner Kálmán honvédhadnagyra, dr. Kramolin Gyula orvos Szekszárd földművelőre, majd dr. Fent Ferenc, Tóth Henrik kir. főmérnök az iparosokra, utóbb Nyitrai Lajosra, Krammer János Boda Vilmosra, dr. Fent Ferenc hiveire és káplánjaira, Szabó Géza Rácz József, utóbb Komjáthy Sándor és Varga Ferenc főgimnáziumi tanárra, a kath. olvasókör alelnökére, Boda Vilmos Krammer Jánosra, majd Horváth Ignácra, dr. Csizmadia Géza Nyitrai Lajosra, végül Horváth Ignác dr. Fent Ferenc egészségére üritett poharat.

## Értekezlet a polgármesteri szék betöltése ügyében.

A múlt vasárnap délelőtt 11 órakor a városi képviselő testület tagjai egynehányuk kezdeményezésére értekezletet tartottak az Obernik féle vendéglő helyiségeiben. Körülbelül száz bizottsági tag jött össze. Dr. Leopold Kornél indítványára elnökke Török Bélát, jegyzővé pedig Horváth Ignácot választották meg. Török Béla üdvözlő a megjelenteket s kifejti, hogy e korai összejövetelért kegyeletsértéssel senki sem vádolható, a közügy nem tűr halasztást, annál is inkább, mert az elhunyt polgármester hosszas betegsége miatt az összes polgármesteri teendők végzése a város főjegyzőjére hárult, méltányos dolog tehát, hogy a polgármesteri állás mielőbb betöltsék.

A jelen értekezlet célja a jelölt személyében való megállapodás, kéri ezért a jelenlevőket, hogy jelöljék ki azt a férfit, aki a polgármesteri széket jellemével, tudásával, a város boldogítására célzó törekvéseivel méltóan betöltheti. Legelőször Orffy Lajos ügyvéd szólalt fel. Igazán emelkedett, magvas szavakkal írta körül, határozta meg a polgármesteri állás betöltéséhez megkívánható kellekeket. Legyen a polgármester férfi a szó teljes értelmében, jellemre kifogást-

lan, legyen szive, esze, bátorsága, hogy a város érdekében mindenütt és mindenkor helyet álljon, legyen megfelelő jogi tudása s más ismete, hogy a szomszédba ne járjon tanácsért s ami fő: legyen munkabírása. Ezek a kellekek részben, egyenként másokban is megvannak, de együttvéve dr. Szentkirályi Mihály, vármegyei aljegyzőben, akit ezért a legmelegebben ajánl a polgármesteri állásra.

Utána Horváth Ignác elismeri, hogy az ajánlott jelölt polgármestersége alatt is felvirágozhatnék a város, de neki más jelöltje van s ez: Boda Vilmos, ki negyven évét meghaladó idő óta a legönzetenlebbül szolgálta a város ügyeit. Igaz, hogy az ő munkabírása ellen magas életkorából kivácsolnak érveket, pedig vannak fiatal öregek és öreg fiatalok. Ő tehát Boda Vilmost ajánlja.

Dr. Leopold Kornél szép, formás beszédben hajtja meg az elismerés zászlaját Boda Vilmos előtt, tiszteletét megmutatta iránta akkor is, amikor a lezajlott képviselő választás alkalmával reá szavazott. De most nem tiszteletmegadásról, érdemek elismeréséről van szó, hanem a város életérdekeiről, éppen azért dr. Szentkirályi Mihályt ajánlja a polgármesteri székbe, egyébként meg van győződve, hogy Boda Vilmos most is megmutatja önzetlenségét s önként visszalép a jelöltségtől.

Csepri Sándor se hideg, se meleg nyilatkozata után dr. Kramolin Gyula — bár rokonsági kötelek is fűzi Boda Vilmoshoz, — a város érdekeire való tekintettel dr. Szentkirályi Mihályt ajánlja jelöltül.

Ezután Török Béla elnök, — mivel az ifjajta értekezleten az ellentétek ki amugy sem egyenlíthetők, a szavazás is illuzorius, — röviden konstatálja, hogy Orffy, dr. Leopold és dr. Kramolin dr. Szentkirályit, míg Horváth Ignác Boda Vilmost ajánlták, kimondja, hogy az értekezlet a két ajánlott személye között való választást nyílt kérdésnek tekinti.

Ezzel az értekezlet véget ért.

## VÁRMEGYE.

### A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 27-én tartotta rendes havi ülését gróf Apponyi Géza főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: Simontsits Elemér, vm. főjegyző, Kurcz Vilmos árvaszéki elnök, Totth Ödön, t. főügyész, Fink Kálmán, kir. tanácsos, pü. igazgató, Orffy Lajos, Jeszenszky Andor, Sass László, Szabó Károly, Tihanyi Domokos, kir. tanácsos, tanfelügy., Alacs Zoltán, kir. főmérnök, Beke Ferenc, kir. alügyész, dr. Hangel Ignác, főorvos, Török Béla, gróf Széchenyi Sándor, v. b. t. t., Bernrieder József, Kováts S. Endre és Perczel Dezső, v. b. t. t. — Elmaradásukat igazolták Boda Vilmos és Bernrieder János.

Simontsits Elemér, vm. főjegyző jelentése szerint október hónapban az alispáni hivatalhoz 1170 ügydarab érkezett.

A közbizottság állapota kielégítő volt. Fegyelmi eljárás nem fordult elő, rendbirságot azonban kisebb mérvű mulasztások miatt két községi közeg ellen alkalmaztatott.

Alacs Zoltán, kir. főmérnök jelentése szerint október hónapban az állami és kiépített törv. hat. közutak állapota átlag véve elég jó volt s elemi kár, vagy közlekedési akadály nvm fordult elő.

A kiépítetlen, földes törv. hat. közutak állapota a viszonyokhoz képest szintén megfelelő volt.

A bátaszéki állami közut átkelési szakaszának kis kőburkolattal való kiépítési munkálatai teljesen befejeztettek.

A törvényhatósági közutakon a kavicsszállítás két ut kivételével teljesen befejezést nyert; a kavicsbeagyazás mindenütt megkezdődött és a hó végéig majdnem teljesen be is fejeztetett.

A rendes utfenntartás keretében tartozó mütárgy-épitkezések és egyéb épitkezések folyamatban voltak.

A házi kezelés beruházási utépitkezésinél a még hátralékos földmunkák végeztettek és mindentűt a befejezéshez közelednek s jóformán csak apróbb egyengetési munkák vannak hátra.

Az általános ismert waggonhiány miatt a m. kir. államvasut egyetlen egy darab követ vagy szem kavicsot sem szállított és így összes építkezéseink mind stagnálnak, a többi munkák tavaszra fognak maradni, aminek következtében télen a nedves időben a friss földmunkákon a közlekedés sok nehézséggel és kellemetlenséggel fog történni.

**Tihanyi Domokos**, kir. tan., tanfelügyelő jelentése szerint az elmúlt hónapban nyolcz tanteremben hat iskolát látogattak meg. Az elért eredmény *kielégítőnek* mondható. A tapasztalt kisebb mulasztások megszüntetése végett saját hatáskörében intézkedett.

**Fink Kálmán**, kir. tan., pénzügyigazgató jelentése szerint október hónapban a különböző adóemekből *695.322 korona 49 fillér* folyt be, mely összeget összehasonlítva a múlt év hasonló időszakában befolyt *696.244 korona 94 fillér* bevétellel, *kedvezőbb 922 korona 45 fillérrel*.

**Dr. Hangel Ignác**, főorvos jelentése szerint október hónapban a közegészségügyi állapot nem volt kedvező, a megbetegedések nagy száma, lefolyások súlyosabb természetűek, végre a hevenyfertőző betegségek igen nagy elterjedése miatt.

Egyes szörványos esetektől eltekintve, járványszerűen uralkodott a kanyaró Bonyhád, Böleske, Dunaföldvár és Tolna községekben, a hagymáz Majsamiklósvár, Gyántpusztáján s a vörheny Simontornyán.

A védhímlőoltás szünetelt. A közegészségi hatósági vizsgálatok az elmúlt hónapban is szokás szerint teljesítettek.

A szekszárdi „Ferencz”-közkórházban október hónapban 482 egyén ápoltatott.

**Sigora Lajos**, törvényhatósági állatorvos jelentése szerint a vármegye egészségügye az elmúlt hónapban kedvezőtlen volt. Számos lépfene eset mellett a sertésbetegségek sem szünetek. Amennyi apadás a sertésvesz körül mutatkozott, csaknem ugyanoly arányban szaporodott a sertésorbáncz. Súlyosabb beszámítás alá esik azonban, hogy a ragadós száj és körömfájás, mely betegségtől vármegyénk ez évben mentes volt, ismét fellépett és pedig Fürged községben. A kór behurcolásának módját nem lehetett megállapítani; a legkiterjedtebb módon foganatosított óvintézkedésekkel azonban sikerült a betegséget egy pusztán helyhez kötni.

**Fischer Jenő**, kir. ügyész jelentése szerint a szekszárdi kir. törvényszéki fogházban október hónapban 163 egyén volt letartóztatva. Az élelmezés az egész hó folyamán kifogástalannak találtatott; a fogházi rend és tisztaság, ugy a fegyelem kielégítő volt.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** A folyó hó 22-én megtartott megyebizottsági tagválasztás eredményét folytatólagosan közöljük. A sióagárdi választókerületben: Virányi Károly, Renczes János.

Az alsónyeki választókerületben: ifj. Szőke István, Holcz Ede, Sümegi Mihály.

A teveli választókerületben: Dörny Pál, Barabás Imre.

A koppányszántói választókerületben: Szabó Zoltán, Izsák Lőrincz, Antl György.

A dunaszentgyörgyi választókerületben: Rassovszky Julián, Kátai Endre, Jó Dömötör Károly.

A magyarkeszi választókerületben: Kersák G. István, Györke István, ifj. Teplán István.

A regölyi választókerületben: Antal Péter, Kiss József.

A tengődi választókerületben: Szévald Mórincz, id. Horváth Gábor, Zsoár Ferencz.

A závodi választókerületben: Róth János, Hónig Imre, Ernszt András.

A högyészi választókerületben: Leicht Ferencz.

A kétyi választókerületben: Rafajlovics Mladen, Reith Henrik.

A nagyszokolyi választókerületben: Kálmán Mórincz, Kiss Lajos, Gál Sándor.

A győrei választókerületben: Kovács István, Rumi Imre.

A felsőiregi választókerületben: Zrínyi István, Hevesi Horváth József

A mucsai választókerületben: Rózsai Elemér, Ferk-Frigyes.

A faddi választókerületben: Csehák János.

A sárszentlőrinci választókerületben: Györe Pál, Varga György.

A kistormási választókerületben: Linde Gyula, Laki László

A paksi alválasztókerületben: Babay Géza, Weingartner János, Róth József.

A paksi főválasztókerületben: Kalmár József, Petrich Ferencz, Weisz Ferencz (Feil), Streicher József, Rabinek Pál.

A kölesdi választókerületben: Greifenstein György, Hesz Lajos.

A czikói választókerületben: Vörösmarty József, Szommer Gyula, Valter Ádám.

A tolnai választókerületben: Fekete Agoston, Stern Árpád, Varga József, Potyondi István.

A naki választókerületben: Suri István, Balogh Mihály.

A mészai választókerületben: Paul Henrik, Glöckner János

A böleskei választókerületben: Vajay István, Szőke Mihály.

A nagyszékelyi választókerületben: Ludvig József, Stróh Reinhard.

A decsi választókerületben: Kis Szél Mihály, dr. Pécsvárad József.

A dunaföldvári felsőválasztókerületben: Bodor György, Kovács Mihály (Zombai), Pulai István, Rátkay László, Pulai György.

A dunaföldvári alkerületben: Rassovszky Julián, Niefergall Nándor.

## HIREK.

— **Személyi hir.** **Apponyi Géza** gróf főispán f. hó 26-án városunkba érkezett s szerdán elnökelt a közigazgatási bizottság ülésén. Főispánunk esütörtökön utazott haza, Högyészre, a honnan sógorához Pallaviczini örgrófhhoz utazik Pusztaszerre, az ott tartandó vadászatra.

**Dörny Pál** alispán Budapesten résztvett a földmivélsügyi miniszter által összehívott vízügyi anketten s ott a tolnamegyei érdekek képviselőtében fel is szólalt.

— **Pályázat polgármesteri állásra.** A vármegye alispánja a dr. Hirling Ádám elhalálása folytán megüresedett szekszárdi r. t. városi polgármesteri állásra már kihirdette a pályázatot f. évi december 9-éig.

— **Hivatal vizsgálat.** **Krautsack József** p. számtanácsos, számvévségi főnök, most vizsgálja meg sorban a járási számvévsők működését.

— **Uj templomgondnok.** A **Hirling Ádám** dr. elhunytával megüresült templomgondnoki tisztre az iskolaszék **Janosits** Károly városi főjegyzőt választotta meg.

— **Lemondás.** A folyó hó 22-én megjelent törvényhatósági bizottsági tagválasztás alkalmával **Szentiványi Miklós**, a völgysegi járás főszolgabírája a **bonyhádi és majosi** választó kerületben választatott meg; az utóbbiról azonban lemondott.

— **Jegyzőválasztás.** A **Döring Frigyes** nyugdíjazása következtében megüresült udvari községi jegyzői állásra **Glöckner János** eddigi helyettes jegyző választatott meg.

— **A dunaföldvári bizottsági tagválasztás.** Emlékeznék sokan, hogy **Staubert** Antal dunaföldvári kereskedő, minő igazságtalan harczot indított és folytatott éveken keresztül **Rassovszky Julián** főszolgabíró és **Niefergall Nándor** főjegyző ellen. Feljelentést, feljelentés ért, és a félrevezetett tömeg „purifikáló apostolnak” tekintette a szerepelni vágyó kis szatocsot. Sok keserűséget okoztak az ártatlanul meghurcoltaknak az igaztalan vádak, de ártatlanságuk hozzáférhetetlen és korekt hivatali működésük, nemcsak

a felsőbb hatóságok előtt igazolták őket, de öntudatra ébresztették a félrevezetett tömeget is, akik oly módon adtak kifejezést az igazság megismerésének, hogy míg folyó hó 22-én **Staubert** mindkét választókerületben kibuktatták a megyebizottsági tagságból, addig **Rassovszky** (Dunaszentgyörgyön is a legtöbb szavazatot kapta. **Szerk**) a legtöbb szavazattal (160), **Niefergall** igen tekintélyes többséggel választottak meg. A dunaföldvári nép elégtelt tud adni ugy látszik annak, kívül igaztalanul bánt, de meg is bünteti, aki félrevezeti.

— **Eljegyzés.** **Látrányi Jenő** megyepusztai uradalmi bérlő eljegyezte **Hirsch Ignác** miklósvári uradalmi és megyebizottsági tag leányát, Ilonkát.

— **Palugyay Szekszárdon.** A pozsonyi **Palugyay I.** nagyborkereskedő, a napokban Szekszárdon időzött, de ugy látszik a helyzetet tanulmányozta, mert jobbára csak 16—18 kros vörösborkat vásárolt. Jobb minőségű bort csak báfo **Schell** pinczejéből vett, összesen 70 hektót, hektónként 50 koronával.

— **Az adóellenőr áldozatai.** **Vinkovits** Vince volt szekszárdi adó ellenőr többeket megkárosított oly formán, hogy felvette fölük adó tartozásukat, hogy azt a kir. adóhivatalnál befizeti, illetve egyes kereskedőket azzal áltatott, hogy a náluk levő számlabeli tartozását majd az ő adótartozásuk fedezésére fordítja. Persze kisebb gondja is nagyobb volt ennél. Ezek a jó, hiszekegy emberek aztán természetesen bajba kerültek. A kincstár követeli rajtuk a hátralékot. A károsultak felebbezéssel éltek a követelés jogos volta iránt. Ez érdekes, elég komplikált ügygel e heti ülésén foglalkozott a közigazgatási bizottság. A pénzügyigazgatóság részéről **Fink Kálmán** kir. tanácsos pénzügyigazgató illetve **Borostyán Sándor** s. titkár referálta az ügyet. A kincstár érdekeit védve, csak az elévült adókat javasolták a károsultaknak beszámítani. Hosszabb vita fejlődött ki, a melyben résztvettek: **Perczel Dezső**, **Széchenyi Sándor** gróf, **Bernrieder József** és még többen. Végre is **Örffy** Lajosnak azt az indítványát fogadták el egyhangulag, hogy azoktól, akiknek nyugtáján kettős aláírás szerepel, még ha az adótárnok aláírása hamis is, a hátralékos adó nem követelhető, mert az aláírás hamis voltát nem állt módjukban konstatálni, ellenben azok, akiknek csak **Vinkovits** nyugtatta befizetett adójukat, tartoznak azt még egyszer megfizetni. Így helyből egyesek bizony valami 1200—1500 koronával károsodnak.

— **A „Ferencz” közkórház 1908. évi költségvetése.** A m. kir. belügyminiszter az 1908. évi szükségletet 182546 koronában állapította meg. A napi ápolási díj által fedezendő szükséglet 181655 koronát tesz. A napi ápolási díjat 1 kor. 58 fillérben állapította meg a miniszter. — Egy új alorvosi és egy díjnoki állás rendszerezését a miniszter nem hagyta jóvá, mert a kórház betegforgalmához viszonyítva a jelenlegi orvosi és adminisztrációs teendőket teljesítő tisztviselő kar létszáma elegendő.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakozott: Gróf **Apponyi Géza** Högyész 50 koronát. Ezen kegyes adományt számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Szekszárd, 1907. november 28.

*Bezerédj Pál* sk.

— **A dunaföldvári járási jegyző-egylet disztagjai.** A dunaföldvári járási jegyző-egylet még május hó végén **Takács Gyula** alelnök indítványára **Szabó** Károly országgyűlési képviselőt, **Simonsits** Elemér vármegyei főjegyzőt, **Rassovszky** Julián főszolgabíró és **Klímes** Antal högyészi főjegyzőt egyhangu lelkesedéssel disztagokul választotta meg. Ugy értesültünk, hogy az ezen választásról szóló disztagsági levelet legközelebb küldöttség fogja a méltán kitüntetteknek átadni.

— **Sóhiány.** Högyész község alóljárósága a vármegye alispánjához táviratot intézett, hogy a sóhiány megszüntetése iránt intézkedjék, mert már öt nap óta nem lehet sőt kapni és a nép lázong. Gróf **Apponyi Géza** főispán, mint a közigazgatási bizottság elnöke a m. kir. pénzügyminiszterhez távirati feliratot intézett ezen baj sürgős orvoslása

érdekében. Együttal *Simontits Elemér* vm. főjegyző a kereskedelmi miniszterhez is intézett távirati feliratot, hogy a vármegyei községekben jelentkező sóhiány megszüntetése végett megfelelő mennyiségű sószállítvány irányítsák vármegyénkbe.

— **Esküdtbíróági elnök kijelölése.** A pécsi kir. ítélőtábla elnöke a szekszárdi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróág elnökévé *Hazslinszky Géza* kir. törvényszéki elnököt, helyettesévé pedig *Ágoston István* kir. ítélőtáblai bírói czímmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Szabad előadás a paksi m. kir. állami polgári iskolában.** Deczember hó 1-én *Günsz Gábor*, polgári iskolai tanár tart szabad előadást „Ami el van temetve” czim alatt.

— **Uj ügyvéd.** *Módtly László* jog- és államtudor tudatja, hogy Pécsen a Széchenyi-tér 13. sz. alatt, a kir. ítélőtábla szomszédságában ügyvédi irodát nyitott.

— **Szent Cecília kép.** A szekszárdi belvárosi templomba most helyezték el az 1100 koronába került szent Cecília képet, mely alatt ezek a szavak olvashatók: Szent Cecília. Állított a templom díszítőjének, boldogult *Vosinsky Mórnak* emlékére.

— **Esküvő.** *Zsigmond Ferencz* vármegyei árvaszéki irnok ma esküszik örök hűséget *Zombán Harka Juliskának*.

— **Kabaret előadás Pakson.** A paksi szegény gyermekek felruházására f. hó 23-án, az „Erzsébet”-szálloda pazarul felszított nagytermében, szép számú közönség jelenlétében szépen sikerült, táncczal egybekötött Kabaret estély volt a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadta *Rabinek Renée* k. a. Megnyerő fellépésével, remek és művészi zongorajátékával a közönséget teljesen elragadta és a hallgatóság óriási tapsviharral és egy gyönyörű virágcsokorral jutalmazta. 2. A „Bál előtt” cz. monológot *Szentpétery Irén* k. a. igen kedvesen adta elő és a közönséget többször nagy kacajra fakasztotta; ügyes előadását nagy tapsviharral és egy remek csokorral jutalmazta meg. 3. *Rabinek Gizi* k. a. Goethe énekekre alkalmazott balladáját, a „Rémkirályt” és *Tarnay Alajos* „Ugy-e Jani?” czimű gyönyörű lírikus dallamát szép, csengő hangon és oly mély érzéssel énekelte, hogy a közönséget teljesen magával ragadta. A közönség szünni nem akaró tapsal és egy remek kiállítású virágcsokorral tisztelte meg az estély művésznőjét. Ezuttal ismételt elismerést érdemel *Rabinek Renée* k. a., ki oly ügyesen kísérte zongorajátékával, hogy méltó partnere volt nővérének. 4. Az „Első összekocczozás a mézeshetek után” czimű vígjátékot *Petrich Czinike* és *Gaup József* teljes összhangban és igen kellemesen adták elő. Előadásukon meglátszott, hogy sok gondot fordítottak a darab betanulására. Volt is tapsvihárban részük; azonkívül *Petrich Czinike* még egy szép csokorban is részesült. 5. *Polgár Alajos* tanár *Tompa Mihálynak* egy szép köteményét szavalta el az ő megszokott nagy tudásával, mi által az estély fényét nagyban emelte. 6. Végül *Gaup József* humoros alakításaival a közönséget jól megnevettette és ezzel az előadás betéjeződött. Előadás után reggelig tartó táncz volt, a talp alá valót *Szöke Kovács Pista*, híres dunaföldvári zenekara húzta. A minden ízében sikerült Kabaret-estély több közönséget érdemelt volna, de a csunya, havas időjárás sokakat visszatartott az estélytől, különösen a vidékiek közül. Táncz-szünet közben tombolajáték volt szép nyereménytárgyakkal. Az összes bevétel 322 korona és így, sajnos, kevés fog jutni a szegény gyermekek felruházására. — Felülíztettek: *Goldstein Bernát* (Bécs) 20 kor., *Bun Lajos*, dr. *Grosch József*, özv. *Gründl Tivadarné*, *Gründl Károly* 5—5 koronát, *Rabinek Pál* 3 kor., *Streicher Péter* apát, *Gräber Mária*, *Steiner Vilmos*, *Beer Jakab*, *Schwarz Salamon*, *Bloch Miksa*, *Schwarz Gyula*, *Freund Vilmos* 2—2 koronát, *Bun Gusztávné*, *N. N.* 1—1 koronát.

— **Pénztárvizsgálat.** *Dr. Bernáth Béla* szolgabíró *Bloch Miksa* jár. számvevő közreműködése mellett f. hó 27-én Nagydorog

és *Kajdacs* községek ügykezelését és pénztárát vizsgálta meg és azt teljesen rendben találta.

— **Istentisztelet.** F. hó 30-án, szombaton d. u. 4 és fél órakor a zsidó templomban ünnepélyes hanukkai Istentisztelet lesz.

— **Iskola bezárás.** Pakson az összes elemi iskolákat és ovodákat a vörheny és kanyaró járvány miatt bezárták.

— **Uj hitközségi tag.** A *Hirling Ádám* dr. halálával megürült hitközségi tagságra *Varga Ferencz* póttagot hívták be.

— **Elvesztett boa.** A második nőgyeleti tea estélyen, valaki egy toll boát felejtett a róm. kath. olvasóköri helyiségében. Átvehető *Triebler Ilma* urhölgnél.

— **Lőfegyver a hegypásztoroknak.** A belügyminiszter jóváhagyta a vármegye azon határozatát, hogy a szekszárdi hegyőrök *Wernl* rendszerű lőfegyverekkel láttassanak el. De csak addig, míg a viszonyok jobbra nem fordulnak.

— **Névváltoztatás.** *Schmidt Ádám* mőcsényi tanító, nevét *Szabó Ádámra* magyarosította. A hazafias elhatározás maga magát dicséri.

— **Legnemesebb karácsonyi ajándék** a családunk javára szóló *életbiztosítás*, minőt a legkülönfélébb módokat szerint ajánl: *Sarkadi Andor*, a *Triesti áll. biztosító társaság* (Generali) képviselője.

— **Drágasági pótlék.** A szekszárdi róm. kath. iskolaszék 17 tanító és tanítónő részére száz száz korona drágasági pótlékot szavazott meg.

— **Tűz.** Kedden este eddig még ismeretlen okból *Weisz Ignác* dombóvári rőföskereskedésében az üzlet becsukása után tűz támadt. A gyorsan érkező segítség (nem épen a tűzoltók) dacára a nagymennyiségű áru legnagyobb része elégett vagy teljesen használhatatlanná vált. A kidobált áruból pedig, mert rendőr nem volt látható, az összeverődött esőselekek sokat ellopott. A tűz egy szegénysorsu, iparkodó, tisztességes kereskedő vagyontöredékét semmivé, ki a harmadnapra tartandó nagyvásárra rendezkedett már be.

— **Átheiyezett fogház ör.** A pécsi kir. főügyész a szekszárdi kir. törvényszéki fogháznál üresedésben levő fogházi állásra *Szabó Gyergely* fogházort helyezte át.

— **Megégett pinczethető.** *Farkas János* tamási lakos f. hó 21-én este, mikor a szomszédjától haza ment, észrevette, hogy a pinczéjében idegenek beszélgetnek. Hogy az esetleges támadás ellen védekezessen, lakásából forgó pisztolyát magához vette; alig ért ki azonban az udvarra, az egyik idegen egy marék földdel szemközt dobta s elmenekült. *Farkas* ezután a pinczéhez ment s hívta elő, a benn levőt, de az többszöri hívására sem jött elő. *Farkas* ekkor a levegőbe lőtt s mikor az idegen még ezután sem jött elő a pinczén levő kukorica szárt reá gyújtotta, mely tűzben az ismeretlen ember is benn égett. Az égett ember ruházatáról itélve, valószínű *Körösi György* tamási illetőségű csavargó pékségéd. *Farkast*, miután vétkes gondatlanság terheli s gyöngye elméjének is látszik, a csendőrség letartóztatta.

— **A krónikus bronchial-hurut ellen** sikerült oly szert találni, amely a hurutos tüneteket gyorsan visszafojtja, az étvágyat előmozdítja és az elgyengült testet erősíti; ezen szer a „*Sirolin Roche*.” Az orvosok által kipróbálva és ajánlva, kitűnő hatásánál fogva gyorsan ismertté és kedvelté vált, mivel még régi, elhanyagolt bajoknál, ahol már semmiféle szer sem használt, kiválóan beválik. „*Sirolin Roche*” gyógytárakban kapható.

— **Alaptalan gyanu.** A *Ferner Mátyás* mőzsi lakos kárára elkövetett pénz lopással tévesen gyanúsították *Herke János* órásségédet, mert, bár a tolvaj s az személyleírása hasonló, de ő a lopás idején nem is tartózkodott Mőzsön.

— **Emberhalál a táncmulatságon.** *Mucsiban* f. évi november hó 24-én este *Binder József* korezmájában táncmulatság volt. Ejjél tájban *Martin István*, *Keidl János* és *Neth Miklóssal* összeszólalkozott, a miért *Müller István* több társával *Martint* a táncz helyiségből a söntésbe kidobta s itt székekkel

ütlegelték. *Martin* ekkor zsebkését előrántotta s *Müllert* úgy megszurta, hogy egy negyed óra mulva meghalt; *Martint* a gyönki kir. járásbíróág kiküldött vizsgálóbírája letartóztatta.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József* keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József* keserűvizet.

— **Harczias gyermekek.** *Baranyai Sándor* 12 éves és *Kubrászky Erzsébet* 17 éves gyerekek f. hó 17-én *Cseri Pálné* szül. *Kocza Évát* megtámadták és elverték.

— **Elvert gyermek.** *Tóth Ferencz* decsi lakos f. hó 17-én *Vázsonyi Sándor* 8 éves fiút úgy elverte, hogy rajta több hétig gyógyuló sérüléseket okozott.

— **Vásár.** A közelebbi bonyhádi állat és kirakodó vásárt deczember hó 2-án tartják meg.

— **Halállal fenyegetőzés.** F. hó 21-én este 7 órakor Nagydorogon id. *Molnár István* fiát, ifj. *Molnár Istvánt* és nejét, midőn a községből hazafelé ment, minden ok nélkül agyon akarta löni, de midőn a pisztolyt lövésre felemelte, felesége segítségével sikerült azt tőle elvenni. A csendőrség id. *Molnár Istvánt* a paksi kir. járásbíróágnál feljelentette.

— **Késelés.** *Baranyai Péter* és *Varga Sándor*, böleskei lakosok ifj. *Süveges Mihály*, böleskei lakost egy zsebkéssel megszurták, miért is a csendőrség által a szekszárdi kir. ügyészségnek feljelentettek.

— **Ismét orrvadászok.** *Gróf A Széchenyi Sándor* nagybirtokos nagydorogi uradalmában levő *Banaj* erdőben *Boda Mihály* és *Vajda Pál* vadőrök f. hó 22-én éjjel, mikor az etetőhöz értek, a közelből lövést hallottak. Alig tettek a lövés irányában néhány lépést, újra 15 lövés dördült el egymás után, úgy hogy a földre kellett feküdniök a lövés elől. A vadőrök is visszalöttek, a mire erős kutya vonítást hallottak s egy vörös kutyát meg is találtak sebezve, de a vadörzök elmenekültek. A gyanu kajdaci orvdászok ellen irányul.

— **Titokzatos gyilkosság.** Távirat jelenti, hogy *Pálfán* 1907 évi november hó 29-én virradóra, *Sebestyén Gábort* és nejét lakásukon agyonlöve találták. A vizsgálat megéjtésére a gyönki kir. járásbíróágtól *Erdős* vizsgálóbíró ment a helyszínére.

Igen szép

**Mikulások és Bonbonierek**

kaphatók a

**„DELICIA” CUKRÁSZDÁBAN**

Szekszárdon

8-8

## FOGORVOS

### KOVÁCS J. 4-12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka), készítettnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel d. e. 8-9-ig és d. u. 1-2-ig

## SZINÉSZET.

*Szombaton*, nov. 23-án, a „Milliárdos kisasszony” cz. operettet adták elő kevés közönség jelenlétében. E darabnak kitűnő a zenéje. A milliárdos kisasszonyt *Zoltán*

Ilonka jálszotta, kit szép és nehéz énekéért, ügyes mozgásáért és jó játékaért több ízben megtapsoltak s szép csokrokkal leptek meg. Nagyon jó volt még e darabban H. *Lévai Berta*, *Makai Elemér* és *Németh János*.

*Vasárnap*, f. hó 25-én, délután Bánk Bán került színre ifjusági előadásként. Este „A harang“, énekes legendát adták telt ház előtt. Művésziesen játszott *Szilágyi Dezső*. Kitűnő volt még; *Lévai Berta*, *Kemény Lajos* és *Szilágyi Erzsike*.

*Hétfőn* a „Durand és Durand“ bohózat volt színen. *Szilágyi Dezső* kitűnően játszott, de többi társai is derekasan megálltak helyüket. Különösen ki kell emelni *Makai Elemér*t.

*Kedden*, a „Vig özvegy“ adatott elő. Ez a darab aratott az eddig előadottak közül a Milliárdos kisasszonyt kivéve a legnagyobb sikert. Itt mutatták ki leginkább a társulat tagjai művészi játékukat. A vig özvegy *Zoltán Ilonka*, *Daniló gróf Kemény Lajos* volt. E két főszereplő jeles játékaival, jó énekével, szép tánczával tűnt ki. Nagyon jó volt még *Makai Elemér*, ki minden tekintetben kitűnő színész. Továbbá H. *Lévai Berta* és *Németh János*. Általában mondhatjuk, hogy *Szilágyi* társulata jó erőkből áll, sok köztük a gyakorlott színész, — a társulat méltó házat csinált. Az intelligencia nagy számmal jelent meg. Az előadást végig nézte gróf *Apponyi Géza* főispán is.

*Szerdán*, cabaret estély volt. Tréfás kuplékat énekelt *Makai Elemér* és *Németh János*, nagyon szépen tánczolt *Szilágyi Erzsike*, ki gyönyörű csokrot kapott. Énekelték még H. *Lévai Berta* és *Zoltán Ilonka*.

*Csütörtökön* az „Ideges nők“ cz. francia vígjáték került színre. A darab elég jó. *Márkus Lenke* jól adta szerepét.

*Pénteken*, itt másodsor, a Milliárdos kisasszonyt adták elő zóna előadásban.

*Szombaton*, a Salome című színművet adják.

## Muzeum, közintézetek ügyei.

### Felolvasások a muzeumban.

A Muzeum Egyesület abban a hitében, hogy a művelt közönség nagyon érdeklődik a történelmi tárgyú felolvasások iránt, a téli felolvasások keretében két történelmi tárgyú felolvasást is felvett. Az egyiknek tárgya: Erdély története a nemzeti fejedelmek korában; a másiké: A kurucok. Mindkét felolvasást *Varga Ferencz* főgimn. tanár tartja.

Igen kívánatos volna, ha nagyközönségünk ezeket a felolvasásokat megjelenésével honorálná, mert így nem kerülne a Muzeum Egyesület abba a fura helyzetbe, hogy az Urániától s külföldről nagy költséggel megrendelt vetítő képeket használat nélkül kénytelen visszaküldeni, mivel nagy közönségünk akár kényelemszeretetből, akár nemtörődömségből nem látogatja ezeket a kellemesen szórakoztató s valóban magas színvonalon álló előadásokat.

Másrészt meg a Muzeum Egyesületnek is az a célja, hogy kedvet keltsen vezetőkben felolvasások tartására, de ez nagyon természetes, hogy akkor sikerül csak, ha a felolvasók látják, hogy a nagyközönség felolvasásukat megjelenésével jutalmazza.

A december 1 én esti 1/49-kor tartandó felolvasás Erdély változatos és érdekes történetéből éppen azt ragadja ki, ami a közönség igazi érdeklődésére számíthat. A mohácsi csata után az ország két párttra szakad, ezt a szakadást növeli a reformálás is, amennyiben két politikai párt mellé állítja a felekezeti tagoltságot is. Ez időben születik meg az önálló független Erdély, amelynek szükségességét a magyar Cicero, *Pázmány biboros érsek* is elismeri, a midőn Erdély fennállásának szükségességéről szólva azt mondja: „mihelyt Erdély függetlensége elvész, mindjárt gallérunk alá pökik a német.“

Az önálló Erdély tulajdonképeni megalkotója a nagyészű, furfangos, sokszor nagyon is ravasz politikát követő *Pálos barát*, *Fráter György*, korának legnagyobb diplo-

matája. Sokszor kétszínű politikát követ csak hogy nagy tervét: Magyarország három részét egyesíteni, végrehajtsa. Kétszínű politikája okozza vesztét is, majd a török többszörös beavatkozását. *Báthori István* távozása Lengyelországba, Erdély végtelen súlyosdását, nyomorát hozza magával. *Báthori Zsigmond*, *Básta György*, *Mihály Vajda*, *Székelly Mózes* nevei Erdély nyomorúságának, kétségbeejtő helyzetének felső oszlopai. *Boeckay István*, majd a liberális *Bethlen Gábor* fejedelemsége idejében Erdély jobb napokat lát, sőt az utóbbinak uralkodását egyenesen Erdély fénykorának nevezhetjük. Ő alatta a független Erdély, mint keleti nagyhatalom szerepelt, a melylyel a nyugati nagy protestáns államok is örömmel szöveterkeztek. *Bethlen G.* után anyagiakban még emelkedik Erdély, de már *II. Rákóczy György* szerencsétlen lengyel hadjárata a lejtőre viszi. *Rhédey Ferencz*, *Bárcsai Ákos*, *Kemény János*, *Apaffy Mihály* kora a Habsburgok és a török beavatkozásainak kora. Ugy a tulajdonképeni Magyarország, mint Erdély a legnagyobb elnyomatás és nyomorúság színhelye. A kurucok és labancok féktelen gyűlölködésének kora ez. Végre az igazi honfílelkek vágyai, reményének megtestesüléseként *II. Rákóczi Ferencz* veszi kezébe a zászlót, pro Deo patria et libertate. Erről majd a decz. 15-én tartandó felolvasás számol be bővebben. A tanulságos felolvasásokat melegen ajánljuk a közönség pártoló figyelmébe.

**Ajándék a muzeumnak.** *Dr. Hangel Ignác* három kötet értékes könyvet ajánlkozott a muzeumnak. Az egyik *Romer Floris* hírneves régészünk életéről, kettő pedig *Pozsony vármegye* növény és állat világról szól.

## TANÜGYI HIREK.

### A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága november hó 27-én tartotta rendes havi ülését, melyen *Tiltanyi Domokos* kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentette, hogy október hónapban 8 tanteremben 6 iskolát látogatott meg.

Nevezetesen megvizsgálta a grábóczi, mőcsényi, szálkai rk., az alsónánai, szálkai gör. kel. és az alsónánai ág. ev. el. iskolákat. Az eredményt kielégítőnek minősítette.

A kisebb mérvű hiányok iránt saját hatáskörében már intézkedett.

A bizottság eme jelentést tudomásul vette.

Az előadott egyes ügydarabokról a következőket említjük fel:

Az 1907. évi 27. t. cz. 2. és 3. §-a alapján az iskolaszéki elnökök tanítók fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére és korpótlékuk fedezésére államsegélyért folyamodtak. A kérvényeket és mellékleteit a vármegye kir. tanfelügyelője átvizsgálta és annak alapján a felterjesztést elkészítette.

A teljesen jól felszerelt és indokolt kérvények közül a közig. bizottság a következőket terjesztette fel pártolólag a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez: *Kresz János*, *László Ágnes* és *Kászdorf Károly* kisdorogi rk., *Kelemen Károly*, *König Géza* és *Línhardt Hilda* szekszárdi izr., *Székelly Hedvig* és *Farkas Lajos* kakasdi rk., *Cseri József*, *Fazekas Pál* és *Südy Zsigmond* madocsi ev. ref., *Egri Béla*, *Kálmán Károly*, *Jártas Róza*, *Kálmán Ferencz*, *Horváth Erzsébet*, *Tarlós János*, *Nemes Győző*, *Balla Sándor*, *Balláné Mehrwerth Józsa*, *Babics Anna*, *Horváth Ignác* és *Bergmann Ilona* szekszárdi rk., *Eberhardt János* és *Toma József* mucs-i rk., *Láng Ignác* szakcsi izr., *Szántó Ottília* kölesdi ev. ref., *Pfeiler Lajos* nagyszékelyi ev. ref., *Szalay László* magyar-kéri ág. ev., *Gere Antal* ozorai izr., *Ráczné Landerer Leona* szekszárdi ev. ref., *Polgár József* németkéri rk., *Lex József* apári rk., *Grün Jakab*, *Weisz Ábrahám* és *Halász Janka* paksi orth. izr., *Adolf Ádám* alsónánai ág. ev., *Kardos Ferencz* mucs-i rk., *Hildebrand Miksa* izményi ág. ev., *Perler Mátyás*

tolnai rk., *Kovács Lajos* gyönki izr., *Várkonyi Sándor* szekszárdi rk., *Unfried Mária* mucs-i rk., *Segesdy Ferencz*, *Erdős Ilona* és *Taschek Anna* koppányszántói rk., *Rácz Gyula* és *Bereczky Endre* szekszárdi ev. ref., *Pingitzer Róza* és *Fónay Jenő* értényi rk. és *Merwerth Erzsébet*, *Orbán Julia*, *Kálmán Teréz* és *Geiger János* szekszárdi rk. tanítók illetve tanítónők kérvényét.

A dunaföldvári községi iparostanoncizs-kola 1906/7. tanévi számadását a bizottság 2089 kor. 75 fill. bevétellel, 1321 kor. 80 fill. kiadással, 767 kor. 95 fill. pénztári maradvánnyal és 10 fillér tartozással jóváhagyta.

Az ozorai községi ovoda épületének átalakítási tervét és költségvetését a bizottság jóváhagyta. Az átalakítás költsége 7871 kor. 18 fillér.

*Szelestey Ilona* magyarkeszi i. rk. tanítónő államsegélykérvényét a bizottság elutasította, mert a díjlevele a javadalmi jegyzőkönyvével nem egyezik.

A báta i. rk. III. és IV., a tolnai rk. II—IX. sorszámú, valamint a Kövesd-pusztai községi tanító javadalmáról újonnan felvett jegyzőkönyvet a bizottság jóváhagyta.

A mucs-i rk. V. tanítói állomás szervezéséhez a miniszter államsegély igénybevétele céljából előzetes beleegyezését megadta. Erről az iskolaszéki elnök azzal értesített, hogy az állomást azonnal töltsse be és az államsegélyt kérelmezze.

Végül itt említjük fel, hogy 1 hónap alatt a vármegye kir. tanfelügyelőségéhez a többi ügyeken kívül 230 közigazgatási ügydarab érkezett, mely mind fel is dolgoztatott, mit csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett megtenni, úgy hogy iskolalátogatásra idő nem maradt. Személyszaporításra fedezet hiányában pénz nem jutott.

**Tanítóválasztások.** A mucs-i rk. V. tanítói állomásra *Polácsi János*, — a naki rk. osztálytanítói állásra pedig *Varajti Károly* okl. tanítót választották meg. — *Pompár Viktor* a kisvejkai rk. osztálytanítói, *Báter János* a szárazdi ág. ev. kántortanítói, — *Halász Ármin* pedig a szárazdi ág. ev. osztálytanítói állomásra választották meg.

**Uj javadalmi jegyzőkönyv.** A tanítók javadalmának összeírására a közoktatásügyi miniszter adott ki új javadalmi jegyzőkönyv mintát. Kapható *Báter János* könyvnyomdájában Szekszárd, Kaszinó-bazár. Ezután ezen veendők fel a javadalmi jegyzőkönyvek.

**Iskolafentartói díj.** A szekszárdi rk. el. iskolánál újonnan szervezett 15. 16. és 17-dik tanítói állomás után 1907 év szept. és decz. havára 18 korona, 1908 évre pedig 17 állás után 408 korona fentartói díj rovatott ki a tanítói nyugdíjalapra.

**A bonyhádi rk. óvoda megszűnése** a közoktatásügyi miniszter tudomásul vette, de egyben elrendelte, hogy azon esetben, ha szükség volna rá, helyette községi óvoda állíttassék fel.

**A regölygazdasági ismétlőiskolai 100 k. díj** kiszolgáltatására a miniszter a rk. hitközséget kötelezte.

**Díjlevelek jóváhagyása.** A miniter elrendelte, hogy a magán polgári iskolai tanerők díjlevelét is a közigazgatási bizottság hagyja jóvá.

**Államsegélyek.** *Pápay Ödön* műzsi rk. tanítónak fizetésekiegészítésre 900, *Hafner János* ladományi rk. tanítónak 556, *Ravasz Lajos* dunaföldvári ág. ev. tanítónak 910 K. azonkívül korpótlékra *Hum József* paksi rk. tanítónak 200, *Erdős Gyula* paksi ev. ref. tanítónak 400 és *Ravasz Lajos* dunaföldvári ág. ev. tanítónak 400 K. *Müller Emilia* bátaizéki községi tanítónő fizetésére 1000 K. *Töpfer Emma*, *kistormási ág. ev. tanítónő* fizetésének kiegészítésére 424, korpótlékára pedig 200 K., *Kuthy Jolán* dunaföldvári ev. ref. tanítónő fizetésére 590, korpótlékára 200 K. államsegély utalványoztatott. — *Thaly Endre* szedresi elagott volt tanító részére 1908 ra 200 korona nyugdíjpótló államsegély engedélyeztetett.

**Iskolák megnyitása.** A kanyaró miatt hatóságilag bezárt tolnai népiskolák újból megnyitottak.

**Miniszteri beleegyezés.** A kisvejkéri iskolánál a II. tanítói állomás szervezéséhez a miniszter előzetes beleegyezését megadta.

## MULATSÁGOK.

### A nőegylet teaeestélye.

Folyó hó 27-én volt a szekszárdi nőegyletnek ezidőszerint utolsó teaeestélye, melyen nagyszámu előkelő közönség vett részt. Megjelent az estélyen gróf Apponyi Géza főispán is, ki *Jeszenszky* Andor gazdasági elnök társaságában éjjelutánig maradt ott, nyájasan beszélgetve ismerőseivel. Az estélynek volt érdekes programja is. Így először *Almás* B. Tihamérnak a miniszterelnök bálja című mulatságos darabja került színre. *Tolnai* Artur a zsigori tanárnak szerepében, *Egri* Béla mint hírlapíró, *Földes* László mint házmester folytonos derűlttségben tartották a közönséget s a kiket először kellett volna említeni: *Kamarás* Józsa mindenkit meglepett határozott, ügyes játékkal és *Steiner* Ilona is kedves volt bakfis szerepében. Ügyes hordások voltak: *Járó* Karesi és *Lipovitzky* Tibi is. A mulatságos előadást többször felhangzó tapsal jutalmazta a közönség. A színi előadás után *Linhardt* Hilda urhölgy a Katalin csárnyból pompásan iskolázott hanggal egyes részleteket, majd a szünni nem akaró tapsra egypár magyar nótát énekelt szépen, érzelmesen. Ezután *Kenézy* Endre gyönyörű hegedűszámai következtek. Zsádanányi: Magyar rapsódiáját, Mascagni: Sicilianáját és Ave Mariáját játszotta zenekisérttel biztos, művészi tudással, pompás technikával. A közönség tapsviharral jutalmazta a magas művelzetet, amelyet a toldalékul előadott egy két csárdás még inkább fokozott. Ezután felszolgálták a teát, megkezdődött a tánc, a mely úgy 4 óra tájig tartott fesztelen jókedvvel.

Jelen voltak: Ágoston Istvánné, dr. Abay Jánosné, Biró Béláné, dr. Beöthy Károlyné, Bodnár Istvánné, Bajó Jánosné, özv. Babits Mihályné, Cservényi Lukácsné, Döry Pálné, Dörnyei Ferenczné, Györfi Benőné, Gyergyai Dezsőné, Hayt Ferenczné, Holub Jánosné, dr. Kramolin Gyuláné, dr. Káldy Gyuláné, Kamarás Béláné, Klieber Györgyné, Krammer Jánosné, Kozacsek Józsefné, Kiss Gyuláné, özv. Korbonics Dezsőné, özv. Kayos Balázné, Linhardt Ignáczné, dr. Mayer Gyuláné, Matzon Kálmáné, Mattioni Jánosné, Nits Istvánné, dr. Oszoly Károlyné, dr. Orffy Lajosné, Perlaky Józsefné, Pazár Dezsőné, Rácz Józsefné, Sass Lászlóné, Sass Istvánné, Sass Janka, Schott Gusztávné, Steiner Károlyné, Surányi Viktorné, Szeghy Sándorné, Tihanyi Domokosné, Tóth Henrikné, Tomcsányi Lajosné, Tóth Gyuláné, Török Józsefné és Wallacher Lajosné.

**Leányok:** Babits Hajnalka, Cservényi Ilonka, Csukly Mariska, Döry Natália, Gerenday Margit, Györfi Erzsike, Klieber Gizella, Kamarás Ilonka és Józsa, Kayos Böske, Müller Julia, Krammer Zsófia, Linhardt Hilda, Mányoky Sárka, Nászay Palika és Ilonka, Rausz Janka, Somogyi Paula, Steiner Olga, Szabó Juliska, Szentkereszthy Malvin, Triebler Irma és Wigand Janka.

**Felülfizettek:** Gróf Apponyi Géza 19 koronát, Tóth Henrik 3 koronát, Kovács fogorvos 2 koronát, N. N. 1 koronát, Kamarás Béla 1 koronát, dr. Beöthy Károly 2 koronát, Tomcsányi Lajos 2 koronát, Matzon Kálmán 1 koronát, Szeghy Sándor 2 koronát, dr. Zsigmond Ferencz 1 koronát, Jeszenszky Andor 4 koronát, dr. Gyenes József 2 koronát és Fischer József 4 koronát.

### Garay-estély.

A szekszárdi polgári olvasókör, Szekszárdnak ez a demokratikus alapon álló, régi egyesülete, folyó hó 23-án, saját helyiségében Garay-estélyt rendezett.

Bár a hirtelenl nyakunkba szakadt

havazás és a vele járó locs-pocs idő a megjelenéstől többeket visszatartott, s így látogatottság tekintetében a mulatság talán mögötte maradt az egylet máskori vigalmának, az estély erkölcsi sikere azonban mindenképen megfelelt a hozzákötött várakozásoknak.

A műsor minden száma *Garay* János műveiből volt összeválogatva. *Almásy* Mariska a Magyar hölgy, *Székely* Margit a Magyar leány dala, *Kazamér* Emmi Az obisitos, *Dömötör* Erzsike Hazám hölgyeihez, *Wendl* Gyula A falu kovácsa című költeményt szavalta. A szavaló hölgyek csupa érdekes voltak szereplésük közepett s kedvesen peregettek ajkaikról Garaynak örökszép versei, *Wendl* Gyula nagy hatással szavalt most is, mint mindig. A műsor főszáma *Erdey* Lajos m. kir. állami végrehajtó felolvasása volt, melyet „A nő Garay költészetében” czímen tartott.

A nagy ügyesrettel és tárgyismerettel szerkesztett és szépen előadott felolvasást a közönség lelkes tapsal honorálta.

A műsor után táncz következett, mely a legjobb hangulatban reggelig tartott.

Jelen voltak: *Almásy* Lajosné, *Debuly* Jánosné, *Dömötör* Sándorné, *Fusz* Ferenczné, *Herczeg* Mórné, *Hornok* Józsefné, *Kazamér* Ferenczné, *Kocsis* Józsefné, *Komlósi* Antalné, *Kovács* Mihályné, *Král* Lajosné, *Kutas* Jánosné, özv. *Makay* Lászlóné, *Rácz* Pálné, *Ráduly* Sándorné, özv. *Székely* Jánosné, *Takács* Gáborné, ifj. *Tóth* Pálné, özv. *Watzek* Lajosné, *Watzek* Lászlóné és *Wendl* Istvánné.

**Leányok:** *Almásy* Mariska és *Margitka*, *Dömötör* Erzsike, *Kazamér* Juliska és *Emmike*, *Kovács* Mariska, *Székely* Margitka és *Gizike*, *Takács* Margitka, *Wendl* Aranka és *Erzsike*.

**Felülfizettek:** N. N. 3, dr. Gyenes József 2, N. N. 1-10, *Watzek* László, *Herczeg* Mór, *Komlósi* Antal, *Laskó* Károly, *Augusztinyi* Gyula, *Takács* Gábor, *Scheleznyik* Győző, *Dömötör* Sándor és *Lipovszky* Gyula 1—1 koronát, *Salvachrist* Gábor 50, ifj. *Hrádek* Ferencz 40 fillért.

**Jegyeiket megváltották:** *Stann* István, *Boda* Vilmos, *Tóth* Gyula 2—2, *Haya* Béla, *Plank* Gyula, *Hahn* Ferencz, *Bukovinszky* József, *Horváth* József, *Katzenbach* Gusztáv, *Groh* József, *Schüler* Gusztáv, *Nikitits* Imre és *Hödl* Andor 1—1 koronával. A mulatságnak, *Garay* Gizella javára szánt tiszta jövedelme 53 korona.

## SPORT.

**Körvadászat.** A tamási-i vadásztársaság folyó hó 24-én sikerült körvadászatot rendezett a nagykönyei-i határban levő vadászterületen. Terítékre került 40 nyul és 6 fogoly. A vadászaton résztvettek dr. Fröh-wirth Jenő, dr. Freitag Arthur, *Lakner* Lajos, ifj. *Molnár* Gyula, *Parziczky* Aurél, *Pongrácz* N., *Sörös* József, *Szévald* Mór, *Stokinger* Rudolf és *Udvarhelyi* József Tamásiból. *Perczel* József Adorján pusztáról. *Reimer*-Béla és ifj. *Fekete* József Nagykönyiből, *Huber* Lajos Csehi pusztáról, *Német* Géza Magyarkecsiből, *Dobozi* N. és *Tóth* Antal Hidegkutról, *Névény* Árpád, *Felsőiregről* és *Bertics* Pál Értényből. Vadászat után kedélyes társas ebédre gyűlt össze a társaság, melyen nagyban ünnepelték *Bertics* Pált az értényiek fürge főjegyzőjét, akinek sikerült egy, a körből éppen mellette kifutni akaró nyulat pusztá kézzel elfogni.

## GAZDASÁG.

### A tejről.

Irta: *Kíroz* István.

Ha tejjgazdasággal foglalkozni akarunk, akkor mindenesetre tisztában kell lennünk a tej fogalmával és annak lényegével; másodsor pedig élettani, kereskedelmi és nemzetgazdasági feladatával, különben sohasem

fogjuk a tejjgazdaságot oly intenzivitással vezethetni, mint azt egy rendes tejjgazdaság vezetése megkívánja.

Tudva tehát a tej fontosságát, nézzük meg, habár röviden is, a tej fentebb említett tulajdonait.

Mi a tej?

A tej a fiatal emlős állat életének fenntartásához nélkülözhetetlen fehér, nem átlátszó folyadék, mely a test fenntartásához szükséges összes tulajdonokat magában foglalja.

Élettani feladata tehát, hogy a fiatal emlős állatnak könnyen emészthető tápanyagul szolgáljon, hogy az állat teste ne csak fűntartassék, hanem fejlődjék és növekedjék.

A tejet a nőstény emlősállat emlőiben a tejmirigyek választják ki a testből. Rendszeren a szüléskor kezdődik a kiválás és tart, míg a fiatal állat más tápanyaggal fűnt tartatja magát, ami a különböző emlősállatoknál különböző ideig tart.

Az összes emlős háziállatok közül rendszeren a tehénnek tejét használjuk tápszerűen. Használják ugyan a kecske tejét is — leginkább mellbeteg részére, — továbbá a juhtejet (turókészítésre); a bivalytejet fehérvárhoz. A ló tejéből a tatárok részegítő italt, u. n. „kumiszt” készítenek, de azért rendszeren tápszerűen csak a tehén tejét használják.

Mi e helyen tehát csak a tehén tejről akarunk beszélni.

A tehén által adott tej mennyisége és minősége sokféletű függ. Függ az etetéstől, a fejéstől, a fajtól, a kortól, az egészségi állapottól és a tejelési időtől. Mert rendszeren az ellés utáni első 2—3 hónapban ad legtöbb tejet a tehén és mennél tovább fejk, minél messzebb esik a fejés az állástól, annál kevesebb tejet ad a tehén, de annál jobbat, annál zsirosabbat. Különben a jó tejelő tehén egyik elléstől röviddel a második ellésig ad tejet, körülbelül 300 napig. Persze ez nem mindegyiknél van így, sőt a tejmennyiség is nagyon különböző. Vannak tehének, melyek eleinte rengeteg tejet adnak, azután egyszerre lepadnak a tejjhozammal. Vannak megint mások, melyek nem adnak mennyiségileg annyi tejet, de azt lehetőleg állandóan adják.

Hogy az egészség a tejjhozamra befolyással van, az magától értetődik, mert a betegség apasztólag hathat a tej mennyisége és minőségére nézve is, éppen úgy a kor is. Rendszeren a 6-ik borjuzásig emelkedik a tejjhozam, utána megáll 2—3 évig és azután az erők apadásával a tejjhozam is apad.

Hogy az egyén és a faj nagy szerepet játszik, talán szükségtelen tovább magyarázni is, mert egy és ugyanazon fajhoz tartozó tehének között sokszor óriási különbség van, ami a tejjhozamot illeti. Sőt még az egyenlő ápolás és etetés mellett is óriási a különbség, pedig még a közmondás is tartja, hogy „a jó tehén a jászolban fekszik”, ami általánosan véve igaz is, de már az egyénre alkalmazva nem áll, mert ugyanazon fajból ugyanazon takarmányozás mellett óriási különbség van úgy a tej mennyiségét, mint minőségét illetőleg, azért nagyobb tehén-szetekben az ugynevezett „individuális” (egyéni) etetés dívik, mely abból áll, hogy a jól tejelő tehén több takarmányt kap, mint a rosszabbul tejelő tehén, mert jobban értékesíti a takarmányt.

Érdekes lesz néhány — nálunk ismeretebb — fajnak átlagos évi tejjhozamát ideiktatni:

A hollandi faj évi átlagos tejjhozama	3,000 l.
algaui	2,500 "
siemethali	2,300 "
bonyhádi	2,000 "
feh. magy.	800 "

A tej mennyisége rendszeren a minőségre hátrányos, mert míg a hollandi tehén tejeinek zsirtartalma 2.50/0—3.50/0, addig a magyar fajé 3.50/0—5.00/0 között ingadoz.

Általában azt lehet mondani, hogy egy jó tehén saját testsúlyának 5-szörösét, sőt 6-szorosát is adja tejen. Így egy q. súlyu tehén legalább 2500 kgr. tejet ad évenként, ha jól tejelő állat.

Megjegyzem, hogy fejni legjobb keresztben:  $\frac{3 \times 2}{1 \times 4}$

De mint mindennek a világon, úgy a tejnek is lehetnek hibái.

Hogy néhányat említsek:

1. **Tulságosan sűrű tej.** Oka a buja takarmányozás. Gyógyítása igen egyszerűen abból áll, ha silány takarmányt etetünk.

2. **Nyúlós, nyálkás tej.** Oka gombák, melyek a tisztátalanul kezelt tejes edényekben támadnak. De lehet oka az állatnak rossz emésztőképessége is.

Első esetben fertőzteleníteni kell az edényeket, második esetben pedig az emésztést elősegíteni.

3. **Vörös tej.** Oka sokféle gomba, mely a tejet füstí. Csak fertőztelenítés segít.

4. **Véres tej.** Oka tőgyvérzés. Itt már orvosi beavatkozás szükséges.

5. **Kékszinű tej.** Oka fertőzés gombák által.

6. **Rossz szagu tej.** Vagy a környezet levegőjéből pl. terpentín, kárból, hagyma, amoniák szag, vagy pedig a takarmányba jutott rossz anyagból származik, amely így a szervezetbe jut és így a tejet megfertőzi.

Nézzük már most azt is, hogy miből áll tulajdonképpen a tej, amelyre a fiatal élet fenntartásához oly okvetlen szükség van.

Áll ezen tápláló, édeses, fehér folyadék átlag:

87.25%	vizből
3.50%	zsirból
3.50%	sajt anyagból
0.60%	fehérnyéből
4.30%	tejcukorból
0.85%	ásványi anyagokból.

Ez t. i. a tehéntejnek *átlagos* vegyi összetétele.

De hogy többféle tejnek vegyi összetételét lássuk, ideiktatok néhány igen érdekes adatot összehasonlítás céljából.

**Különböző tejek vegytani átlagösszetétele:**

Alkatrészek	Tehéntej %	Női tej %	Kecske- tejt %	Juh- tej %	Kancatej %	Szamar- tej %	Sertéstej %
Viz	87.25	87.1 —	86.5	81.2	90.7	89.9	88.17
Zsir	3.50	2.5-3.9	4.2	5.8	1.2	1.4	1.03
Sajt any.	3.50	1.0-3.9	2.8	5.5	1.3	1.3	7.36
Fehérnye	0.60		1.5	1.7	0.7	0.7	
Tejcukor	4.30	3.8-6.0	4.2	4.8	5.7	5.3	2.26
Ásv.any.	0.85	0.1-2.4	0.8	4.0	0.4	0.4	1.18

Magyarország tejkereskedelmét, illetve vajiparát a mostani földmivelésügyi miniszternek, Darányi Ignácznak és boldogult Nagy Vincze, volt országos tejjgazdasági felügyelőnek köszönheti; annak a lánglelkű, apostolszerű embernek, aki legnagyobb örömet abban találta, ha a kisgazdának jót tehetett; annak a fáradhatlan, tevékeny embernek, aki nem kímélt sem utat, sem fáradtságot, hogy minél több tejszövetkezetet létesítsen. És midőn már-már elérte volna fáradtságának gyümölcsét, hogy büszkeséggel tekinthetett volna vissza alkotására, művére, a 170 ik tejszövetkezet megalakításánál a halál megirigyelte eredménydús életét és kioltotta azt. Szívszélhűdés érte. De emléke azért élni fog azok szívében, akik őt ismerték. Csak azt lehet sajnálni, hogy a tejszövetkezetek nem tömörülnek és nem állítanak neki méltó emléket, valami nevét viselő humánus alap létesítése által.

De térjünk át tárgyunkra és — bár röviden — mondjuk el számokban tejiparunk fejlődését 1897-től 1905-ig befejezőleg: 1897-ben volt 34 tejszövetkezet Magyarországon, amelyek 191.254 kgr. vajat produkáltak és azért 539.282 koronát vettek be;

1898-ban már 70 szövetkezet volt 429.838 kgr. vajjal és 1,153.456 korona bevétellel;

1905. év végén már 597 tejszövetkezet 2,497.555 kgr. vajjal és 8,507.605 korona bevétellel.

Ime, milyen életre való eszme volt az, amelynek magvát Nagy Vincze hintette el! Magamagát fejlesztette, magamagát növesztette anélkül, hogy érdekében nagyobb agitációt fejtettek volna ki. Az ügy életrevalósága maga agitált önmaga mellett. Itt is bevált a közmondás, hogy: „Jó bornak nem kell czéger!”

Ezen előbb felsorolt 1—2 adatról is látni, hogy mennyi vaj fogyott el. Sokan pedig azt hitték, hogy túlprodukczió fog beállni, amely a vaj árát tetemesen le fogja szorítani. Pedig éppen az ellenkezője történt, mert a vaj ára oly fokot ért el, amit sokan nem mertek még reményleni sem. Vagy nem szép ár az, ha a szövetkezetek 2 koronától 2 korona 33 fillérig kapnak egy kiló vajért?

És mi ennek az oka?

Első sorban a magyar vaj finomsága, amely most már külföldön, a világpiacozon is helyet vívott ki magának.

Második sorban pedig a külföldi fogyasztó közönség, amely nem zsiroz disznózsírral, mint mi magyarok, hanem „marhazsírral”, olvasztott vajjal és amely közönség mindenhez és mindenkor vajat eszik.

Hogy mégis 1—2 adatot adjak a laikus publikum részére, hogy mennyi vaj kell a külföldön, csak megemlítem, hogy Ahlmann és Boysen hamburgi vajnagykereskedő cég, kinek raktárában magam is voltam, évenként körülbelül 1 és fél millió kgr. vajat ad el. Ilyen vajkereskedő cég pedig magában Hamburgban — Boysen szavai szerint — 20 van.

Londonnak magának kell évenként legalább 1900 métermázsa, vagyis 1,900.000 (1 millió 9 százezer) kgr. vaj.

Dakson angol vajfirmanak hetenkint kell 600 métermázsa.

Bondesson — svalöfi (Svédország) vajgyáros naponként 10 métermázsa vajat állít elő, amit Angolországba küld és amit szintén saját szememmel láttam.

De nem folytatom tovább. Elég ez a néhány adat annak illusztrálására, hogy milyen pozíciója van a tejnek és a vajnak a kereskedelemben. Csak azt akarom még megemlíteni, hogy ma már vajbörzék is vannak éppúgy, mint gabona- és értékbörzék. A vajbörzék között a berlini, londoni és hamburgi vezet ez idő szerint.

Fentiekből megállapítható, hogy milyen értékes a tejiparral foglalkozni, éppoly fontos az nemzetgazdasátlag is és azért megérdemelné, ha intelligenciánk is jobban érdeklődne iránta, mert ez által a népnek, a nemzetnek, a hazának használunk, mert jómódhoz juttatjuk és ez által kiöljük belőle az átkos kozmopolitikus szociáldemokráciát és megszerettjük vele édes hazánkat, ezt az áldott földet, mely ápolt, nevelt és majdan — el is takar!

**Felhívás Tolnavármegye munkaadó közönségéhez.** Értesülés szerint Amerikából a következő hetekben igen jelentékeny számban fognak tömegesen hazatérni a kivándorlók, a kiknek munkát biztosítani közérdekből szükséges; felkérem a munkaadókat, ha gazdasági vagy ipari munkásokra vagy gazdasági cselédekre szükségük lenne, a bérfeltételek közlésével munkásszükségletüket közvetlenül a m. kir. földmivelésügyi minisztérium munkaügyi osztályával levélben közölik. Egyben felkérem a munkaadókat, hogy az esetben, ha munkásokat kértek volna, azok számáról és alkalmazásuk minőségéről engem értesíteni sziveskedjenek. *Sass László* Tolnavármegye közigazgatási előadója.

## Szerkesztői üzenetek.

**Tanító.** Amint láthatja, hétről-hétre oly kimerítő részletességgel foglalkozunk a tanítóság személyi és más ügyeivel, hogy szaklap sem foglalkozik bővebben. Bármennyire hálásak vagyunk is tehát a tanítói kar irántunk tanúsított magatartásáért, a kívánt újítást be nem hozhatjuk. Egyébként, amint láthatja kérvénye kedvező elintéztést nyert.

**K. F. Mucsi.** Köszönjük az értesítést, de más kézből már szintén vettünk tudósítást.

## NYILTTÉR.

### Köszönetnyilvánítás.

Fogadják ezúton is mindazon ismerősök, testületek és egyesek, kik felejtethetetlen halottunk, dr. *Hirling Ádám*, Szekszárd rendezett tanácsu város polgármesterének temetésén való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetünket. Szekszárd, 1907 nov. 24.

A gyászoló család.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

**Krondorfi**  
alkálikus természetes  
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

# Szőlőkaró eladás.

**Csapó Vilmos** kir. kamarás fehérmegyei **Felső-Baracs** birtokán (Világos-majorban) mintegy 50,000 szőlőkarónak megfelelő akácza eladó. A ligetszerű faállomány Dunaföldvárról, vagy Németkéről könnyen elérhető.

Bővebb felvilágosítással szolgál

**Teimer Hugó** intéző, u. p. Tengelicz.

3-3

## Eladó szőlőföld.

A baktai hegyen 2047 négyszögöl egyenes szőlőföld, jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

## Eladó ház.

Szekszárdon, a Széchenyi-utcza 1085. sz. ház, a Szekszárd Szálló szomszédságában szabadkézből eladó.

Bővebbet e lap szerkesztőségénél.

Ideális arcz-eréme a **zsirtalan**  
**DIANA ARCZKENŐCS**  
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**

**DIANA ARCZKENŐCS**

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztítatlanság ellen.

Ara 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

**Diana hölgypor 1 kor.**

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 44-44

## Ritka alkalom!

Aki olcsón csinos butorokat akar csináltatni, az forduljon most a több évig külföldön dolgozott **Botos Imre** műasztaloshoz, akinek több segédje van és azokat tévív idején nem akarja elbocsájtani, inkább igen **előnyös árakat** szab megrendelőinek, hogy munkáikat foglalkoztathassa. 1-2

Lakik: Szekszárdon, Duna utca 64 a, Horváth József vármegyei szobaképlár házában

## Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstartka tenyészbikák eladó; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez **Kajmád, u. p. Tolna.** 5-5

## Jegyző urak figyelmébe!

A gazdasági cseledek nyilvántartásához szükséges összes (bizonyítványok, jegyzőkönyvek) nyomtatványokat Tolnavármegyében **egyedül tartjuk raktáron és 10 ivenkint 50 fillérért** szállítjuk **10 fillér postadíj** beküldése ellenében. Kivánatra a nyilvántartást puha vászon táblába be is kötjük, átfűzzük és lapszámozzuk, amely esetben a kötésért és lapszámozásért összesen 1 koronát számítunk. Irószerek és az összes hivatalos nyomtatványok jutányos áron kaphatók: **Báter János könyvnyomdájában és papirkereskedésében Szekszárdon.**

## Takarmány eladás.

Nagy szolgálatot tesz az a gazdáknak, aki a mostani takarmányszűk világban a telető marhák részére

### egészséges, jó és olcsó erőtakarmány

beszerzését teszi lehetővé. — Ilyen jó és egészséges erőtakarmány a **DERBI MELASS**, továbbá nagyon jó takarmány a **száritott cukorrépa-fej**, melyeknek használatosságáról igen ajánlólag nyilatkozott **Cselkó István** magyaróvári gazdasági akadémiai tanár. Fenti erőtakarmány gyárnak tolnamegyei kizárólagos vezérképviselője: 2-6

**Eisner Sándor Bonyhád**on,

kinél az kapható és aki egyidejűleg készséggel szolgál legkimerítőbb felvilágosítással.

## Hirdetmény.

Az alsónyéki tejszövetkezet tejtermelékét, a sarnokkal s hozzá tartozó felszereléssel együtt

**folyó évi december 8-án d. u. 3 órakor**

haszonbérbe adja 3 évre.

Az árverési feltételek az elnökségnél megtekinthetők.

Alsónyék, 1907 november 2. 5-5

**Az elnökség.**

## Csődtömegeladási hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy **Steiner Fülöp** dunaföldvári, bej. fakereskedő közadós csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1-286, 291-408 és 417. tételszámai alatt összeírt **épületfa, deszkák, faszindely, szőlőkarók, fél-szerek, kukoricza górék, uszoda** stb., melyeknek beszerzési ára 54780 kor. 9 fillér, becsértéke pedig 49007 korona 38 fillér, egy tömegben zárt ajánlati versenytárgyaláson el fognak adatni.

Az írásbeli zárt ajánlatok, melyekhez 5000 korona bánatpénz esatolandó

**f. évi december hó 14-én déli 12 óráig**

nyújthatók be dr. **Beöthy Károly** szekszárdi ügyvéd, ideiglenes csődválasztmányi elnök ügyvédi irodájában.

A csődválasztmány az ajánlatok elfogadása fölött ugyanaznap d. u. 2 órakor határoz.

Akinek ajánlata elfogadtatik, tartozik az árukat a vételárnak lefizetése után 8 nap alatt átvenni, ellenkező esetben bánatpénzét elveszti és felelős ama különbözetért, mely a költségére és veszélyére történendő újabb eladással előállna, de nem tarthat igényt az esetleg elérendő többletre.

Az ajánlat elfogadásának időpontjától minden kár vagy veszély a vevő terhére esik, ugyancsak őt terheli a vételi illeték és bélyeg-költség.

A választmány az áruknak mennyisége és a leltárban foglalt egyéb adatok helyessége tekintetében felelősséget nem vállal.

A csődleltár, úgy az üzletben elhelyezett áruk Borovitz Samu dunaföldvári lakos közbenjárásával bármikor, nov. 26 és 27-én pedig csődtömeggondnok közbenjöttével is megtekinthetők.

Szekszárd, 1907 november hó 21-én.

**Dr. Zsigmond Ferencz**

ügyvéd,

csődtömeggondnok.

# Ifjusági íratok

mélyen leszállított áron

## Báter János

könyvkereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár

### HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

## F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi köszön.

### Felvágott kemény tűzifa,

elsőrendű legjobb minőségű szilfahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsánsként 3 korona, továbbá mindennemű hasáb, ugyszintén dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemen, a vasuti indóházzal szemben kapható.

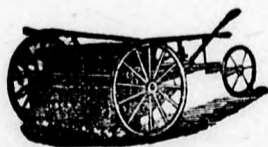
Kívánatra a fát, ugyszintén a szemet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

**Mutsenbacher Ödön**

tűzifa és szénkereskedő

**SZEKSZÁRDON.** 7-10



## DEBULAY IMRE

lakatos üzlete  
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,

borprés- és

szőlőzuzókban, 19-26

takaréktűzhelyekben.

Egy 4-es gőzcséplő garnitura 1000 frt,  
egy 2 ló erejű gő motor 300 frtért eladó.

## Üzlet áthelyezés saját házámba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpaca ezüsstel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség** mellett.

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longienes Omege, Tawannes Wath Ch, Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón** eszközöltetnek.

**Schulz Gusztáv**

20-52

órák és ékszerész.



## Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, ferdénntöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabaddalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

**Hygienikus czikkek** a legújabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatunként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 10-52



## BATTLE AXE RUM



csakis eredeti töltésű üvegekben kapható

**GAUZER ÁDÁM**

fűszer, esemege, tea, rum és ásványvízkereskedésében

Szekszárd,

Kaszinó bazár-épület.

5-5

## Legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szíves figyelmébe ajánlom most megérkezett legújabb párisi divatu téli

### női kalap-ujdonságaimat

a lelegegánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom esinosságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő **gyermek és sport-kalapokat**, melyek minden versenyt felülmúlnak.

Gyermek-kalapok diszitve 3 koronától kezdve feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Gyászkalapok és fátolok nagy választékban

**Frának Jánosné**

Szekszárd, Széchenyi-utca.

## Csak szakértő mügépezektől vegyünk varrógépet!

Az eredeti

## AFRANA és WETTINA

varró és mühimző gépek

**a jelenkor legtokéletesebb varró és mühimző gépei**  
és a modern varrógépteknika remekei.

Ezen varró és mühimző gépek, valamint az általunk vezetett **Singer** családí, **Central-Bobbin**, **karikahajós** és minden más rendszerű varrógép jószágáért, kiváló **aczelszerkezetének** szabatos és megbízható működéséért

**tíz évi kezességet**

vállalunk, mely idő alatt előfordulható bármely néven nevezhető hibákat és töréseket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk. Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépből családok, varrónők és iparosok részére, **kedvező részletfizetésre** is. Varrógépek javítására **szakértő műszerészünket** bárhova vidékre is kiküldjük.

Varrógép és kerékpár javítások szakszerűen és olcsón eszközöltetnek volna megye első és legnagyobb kizárólagos gépjáratában:

## MÜLLER TESTVÉREK

mügépezeknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

**Szekszárd, Kaszinó-bazár.**

23-23

# 1908.

évre szóló

## NAPTÁRAK

Igen szép

## Karácsonyfa díszek

Remek kivitelű

## Imakönyvek

díszes bőrkötésben

## HEGEDÜK,

hegedű alkatrészek,

## ezimbalom-húrok

kiváló jó minőségben

## Írószerek

a legjobb minőségben,  
nagy választékban

## Vidéki rendelések

gyorsan  
és pontosan eszközöltetnek

Községi, közigazgatási, lelkészi stb.

## Nyomatványok

a legújabb  
nyosabb  
árakon beszerezhetők

## Báter János

könyvnyomdájában, könyv-, papír-,  
rajz- és írószerek-kereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

1030.

1907.

### Árlejtési hirdetmény.

Dunakömlőd község előjárósága a képviselőtestület 1907. évi október hó 31. napján hozott határozata alapján közhírré teszi, hogy egy két tanterem és egy tanítói szobából álló **iskolaépület építési munkálataira 1907. év december hó 7. napján délelőtt 10 órakor** a község házában szóbeli ajánlatok beadása mellett nyilvános árlejtést tart.

A kikiáltási ár 14340 kor. 24 fillér. Az árlejtezni kívánók a kikiáltási ár 5%-át bánatpénztül tartoznak letenni.

Az árlejtésre vonatkozó feltételek, úgy az építési terv a jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Dunakömlőd, 1907 november 27.

**Volf Ferencz**

jegyző.

**Weingärtner János**

bíró.

13025. sz.

1907.

Tolnavármegye alispánjától.

### Pályázati hirdetmény.

A Szekszárd r. t. városban elhalálozás folytán megüresedett

### polgármesteri állásra

ezenel pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3. §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **1907. évi december hó 9-éig** nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása évi 4000 korona fizetés és 600 korona lakbér.

Szekszárd, 1907 november hó 25-én.

Alispán helyett:

**Simontsits,**

vm. főjegyző.

### Téssék választani!

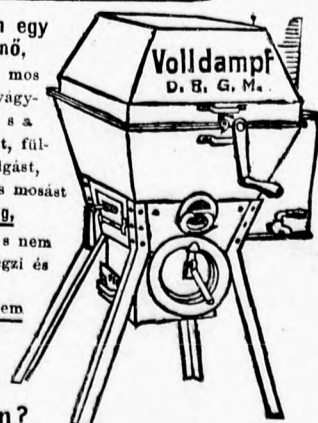


Emez itt egy mosónő,

a ki természetesen a mosással járó munkákat csak egymásután teljesítheti, a ki a mellett mindenkor magas bért igényel s azonkívül majdnem kivétel nélkül családaira méltó nagy „gőzt” fejleszt, azaz nagy étvágygyal bír.

Ez azonban egy oly mosónő,

amely „gőzzel” mos anélkül, hogy étvágyat gerjesztene s a mellett a főzést, füllesztést, párolgást, fertőtlenítést és mosást egyidejűleg, tehát egyszerre s nem egymásután végzi és ami fő: mindemellett nem követel soha bért!



Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárást-e, mely fáradsággal, bosszúsággal és költséggel jár, avagy az új kezelést, mely időben és költségekben kb. 75%-ot megtakarít? Téssék próbálni! A John-féle „telített gőzű” mosógép próbára is szállítatik. Kapható: Müller Testvéreknél Szekszárdon, Kaszinó bazár

Karácsonyi vásár

## Pirnitzer József és fiai nagyáruháza

Széchenyi-utca

Szekszárd

Garay-tér

Alapítva 1840.

Tolnavármegye legnagyobb divatháza.

Karácsonyi vásár

## Karácsonyi és ujévi ajándékok

## Díszműárúk

Különböző alpacca, bronz, majolika és plüs czikkek, íróasztal készletek, fali- és asztaldíszek, fa és plüs kázzták, etagèrek, díszes íveg- és majolika vázák, gipsz szobrok, pénz-, levél-, dohány-, szivar- és toilettetárczák, necessairek, manicurók, illatszerek, dohányzó- és díszasztalkák, diszkosárcák és mindennemű díszműárúk.

Alkalmi  
ajándékok.

## Játékárúk

Babák, babakocsik, babaágyak, baba-hinta, ólom- és maché katonák, gőzmozdony és motorok, katonai és tűzoltó felszerelések, gummi-, maché- és bársony állatok, zongora, zenélő casetták, kuglizó, tivoly, dobok, kardok, puskák, képeskönyvek. Kinetograph. Laterna-magica. Panorama és különböző itt fel nem sorolt játékarúk.

## Idei nagy karácsonyi vásárunk

mely 1907 decz. 1-én megkezdődik

OlcóságbanNagy választékban

felülmul minden eddig nyújtottat.

**Mélyen leszállított árokon**

kerülnek eladásra:

selyem-, gyapju-, pargit- és mosóanyagok

Mindennemű uri és női divatczikkek

Hazai és külföldi vászon- és damastárúk

Kész hölgy fehérneműek. Teljes menyasszonyi kelengyék.

Kész uri és gyermek ruhák.

Mindennemű szörmeárúk, cipők, sárcipők, harisnyák, ernyők

Bőröndök, utikosarak, utazó- és lópokróczok.

Kalapok.

Sapkák.

Futó- és pamlagszőnyegek. Terítők. Fügönyök.

Ovodák és árvaházak különös engedményben részesülnek.

## Maradékok mélyen leszállítva

Leszállított áraink csak 1907 decz. 24-ig maradnak érvényben.